

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 17, 2009 • Vol. C Nr. 178 Kaina 75 c.

Baltarusijos prezidento viešnagė Lietuvoje – gera pradžia plėtoti valstybių santykius

Baltarusijos prezidentas A. Lukašenka sakė, jog jam patiko kovingas prezidentės D. Grybauskaitės charakteris ir ragino palaikyti jos iniciatyvas.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugsėjo 16 d. (BNS) – Baltarusijos prezidento Aleksandr Lukašenka apsilankymas Lietuvoje yra gera pradžia, kuri gali peraugti į glaudesnius dvišalius kultūrinius ir ekonominius santykius, mano Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė.

D. Grybauskaitė Lietuvoje viešnčiam Baltarusijos prezidentui „atvirai ir aiškiai“ išdėstė Europos Sąjungos (ES) nuostatą dėl padėties žmogaus teisių, spaudos ir politinių organizacijų laisvės srityse, sakė prezidentės atstovas Linas Balsys.

Lietuvos ir Baltarusijos prezidentai pabrėžė galimybę bendradarbiauti energetikos ir transporto srityse, įskaitant galimą geresnį Klaipėdos ir Būtingės terminalų panaudojimą.

Lietuvos prezidentės atstovas spaudai sakė, kad D. Grybauskaitė ir A. Lukašenka aptarė ir planuojamas atominės elektrinės statybas.

„Ypač įdomus projektas, kurį aptarė abiejų šalių prezidentai ir vėliau delegacijos – bendro logistikos centro galima plėtra, taip pat geresnis Klaipėdos uosto ir Būtingės terminalo panaudojimas galimam naftos eksportui ir importui“, – sakė L. Balsys.

„A. Lukašenka papasakojo apie savo planus, kokios elektrinės galėtų būti statomos Baltarusijos pusėje, išdėstė argumentus, kodėl vienoje, o ne kitoje vietoje. Prezidentė taip pat pasidalijo planais apie Lietuvos naujosios atominės statybos planus ir galimybes“, – sakė prezidentės atstovas spaudai.

A. Salamakinai išlaikė pareigas

Vilnius, rugsėjo 16 d. (BNS) – Etikos sargų vadas socialdemokratas Algimantas Salamakinai išlaikė Etikos ir procedūrų komisijos pirminko pareigas.

Už tai, kad A. Salamakinai būtų atstatydintas, balsavo vienintelis Egidijus Klumbys, 8 komisijos nariai balsavo priešingai. Patys balsavimo sumanytojai pripažino, kad siūlyta baudmė galbūt ir per griežta, o tokiu žingsniu jie tenorėję pirminką „supurtyti“ – išpėti.

A. Salamakinui komisijos nariai priekaištus rėžė dėl vienintelės priežasties – esą šis per daug kalba ir komisijos vadovo pareigas išnaudoja viešiesiems ryšiams.

Tai, jog komisijos pirminkas kartais užbėga už akių su vertinimais, pripažino ir paramą jam rodę valdantieji, tačiau pabrėžė, jog tai – tikrai ne priežastis atstatydimui.

Komisijoje buvo netgi išsakyta siūlymų ir kitiems komisijos nariams komentuoti žiniasklaidai įvairius klausimus, kad nekiltų pasipiktinimo, esą žiniasklaidos dėmesiu dėl užimamų pareigų naudojasi vienintelis komisijos pirminkas.

Pats A. Salamakinai kolegų veiksmus vertino su šypsena. Socialdemokratas sako, kad kaip pirminkas jis turi teikti informaciją, nes ji nėra slapta. Parlamentaras teigia, jog dėl savo nuostatos yra „skalbiamas“ ir savoje frakcijoje, nes apie Seimo narių elgesį jis kalba net nežinodamas, kas jie tokie – esą jam pristatomas tik bendras padėties apibūdinimas.

I. Degutienė bus siūloma į Seimo pirmininkės pareigas

Vilnius, rugsėjo 16 d. (ELTA) – Užimti Seimo pirmininkės kėdę bus siūloma laikinai vadovaujančiai Parlamentui Seimo pirmininko pirmajai pavaduotojai Irenai Degutienei.

Tai po valdančiosios koalicijos posėdžio sakė Seimo Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos seniūnas Jurgis Razma.

Kaip numato Seimo Statutas,

Seimo pirmininkas renkamas slapto balsavimu. Šiuo metu I. Degutienė Seimo pirmininkės pareigas eina laikinai, atstatydinus iki šiol Parlamentui vadovavusį Tautos prisikėlimo partijos (TPP) vadovą Arūną Valinską.

Valdančiąją koaliciją sudaro konservatoriai-krikdemai, liberalcentristai, Liberalų sąjūdis ir A. Valinsko vadovaujama TPP, kuri skilo į „Ąžuolo“

ir „lo“ frakciją bei L. Dinaus vadovaujamą frakciją „Viena Lietuva“.

Konservatoriai valdo premjero pareigas ir turi 7 ministrų portfelius, liberalams priklauso 3 ministerijos, liberalcentristams – 2, „Ąžuolo“ frakcija – 2 (jie turėjo ir Seimo pirmininko pareigas), o „Viena Lietuva“ neturi nieko.

Šiluvoje baigėsi jubiliejiniai atlydai

Vilnius, rugsėjo 16 d. (Bernardinai.lt) – Rugsėjo 15 d. Šiluvoje baigėsi nuo rugsėjo 8 d. vykę didieji Švč. Mergelės Marijos Gimimo atlydai. Ši ilgametė tradicija nebuvo nutrūkusi net ir gūdziaisiais tautos istorijos laikotarpiais. Šiemetinės Šilinės buvo švenčiamos drauge minint Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai jubiliejų. Per aštuonias atlydų dienas Šiluvoje lankėsi apie 100,000 piligrimų, per 35,000 iš jų priėmė šventąją Komunią. Pagrindinė iškilnių diena buvo rugsėjo 13 d., sekmadienis. Tądien Šiluvoje, ypač gausiai dalyvavę visą aikštę ir jos prieigas užpildę piligrimai buvo Lietuvos tikintieji ir garbingi svečiai, aukšti dvasininkai, valdžios žmonės – LR premjeras A. Kubilius, Europos Parlamento narys prof. V. Landsbergis, Seimo nariai, ministrai, savivaldybių vadovai.

D. Cidzikaitės nuotr.

Šiame numeryje:

- Telkiniuose. Atsisveikinant su Šv. Jurgio parapija Cleveland, OH (p. 2)
- W. Tomaszewskio išpuolis prieš Lietuvą (p. 3)
- „Draugo“ lietuviukai (p. 4)
- Lietuviai Bellevue Arts Museum menų mugėje (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Šeiminkės patarimai (p. 8)
- Atsiminimai (88) (p. 9)
- „Mindaugo karūnavimo“ sugrįžimas (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.35 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-16-09

PERIODICALS

Redakcijos žodis

Šįkart apie artimesnius dalykus – mūsų pačių kiamą. Vakar paprastu paštu gavau laišką, skirtą „Laiškų“ skyriui. Laiško gale klausiama: „Kodėl mano laiškas apie lietuvius-obamininkus nebuvo paskelbtas? Kas ir kam nepatiko? Nejaugi ‘Draugas’ pradėjo cenzūruoti (...)’ Nepulsiu atsakinėti dėl cenzūravimo, o tik priminsiu, jog redakcija svarsto ir spausdina tik tuos laiškus, nuomones, kuriuos atsiuntęs autorius ne tik pasirašo, nurodo savo adresą, bet ir telefono numerį ir, jei turi, el. pašto adresą. Pasitaiko, jog prieš skelbiant vieną ar kitą laišką, norisi suderinti kai kuriuos pakeitimus arba patikslinti keletą faktų. Susisiekti telefonu ar el. paštu yra vienas iš mažiausiai laiko užimančių ir paveikliausių būdų. Ši redakcijos pastaba mažesnėmis raidėmis spausdinama kiekvieno „Laiškų“ skyriaus gale. Žiūrėkite 5 psl.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikaitė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00
JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

Atsisveikinant su Šv. Jurgio parapija

Šv. Jurgio parapija Cleveland mieste, 114 metų ištikimai tarnavusi lietuviams ir visiems jos apylinkės gyventojams, bus uždaryta 2009 m. spalio 18 d.

1895 metais įsteigtai lietuviškai Šv. Jurgio parapijai, vienai iš seniausiai pastoviai veikiančių lietuvių parapijų JAV, ateinantį mėnesį teks amžinai uždaryti savo duris. Cleveland lietuviai atsisveikins su istorine bažnyčia ir, didžiąja prasme, su savo namais, kurie buvo statyti pirmosios lietuvių emigrantų bangos XX šimtmečio pradžioje. Šv. Jurgio parapijoje prieglobstį rado Antrojo pasaulinio karo atblokšta didžioji tremtinių banga; joje Cleveland lietuviai turėjo vietą vystyti plačią ir turiningą lietuvišką veiklą. Šiandien iš tėvynės atvykstantys lietuviai taip pat randa sau vietą svetingoje Šv. Jurgio parapijoje.

Kviečiame Cleveland lietuvius ir visus, po Ameriką išsisklaidžiusius buvusius Šv. Jurgio parapijiečius savo prisiminimais įamžinti svarbią lietuvių istoriją, kurios pėdsakai giliai įminti Šv. Jurgio parapijoje.

Šv. Jurgio parapijos „Prisiminimo projekto“ globėjai laukia įrašyti ir įamžinti jūsų prisiminimus apie Šv. Jurgio parapiją, jos mokyklą, buvusius klebonus, praeities įvykius bei renginius – visa tai, ką jūs prisiminate apie Cleveland Šv. Jurgio parapiją. Prisiminimų įrašas bus perkeltas į kompaktinę plokštelę ir saugomas parapijos archyve. Jis taip pat bus dalijamas svečiams spalio 10 d. parapijos uždarymo iškilmingame pokilyje.

Raginame jus prisidėti prie Šv. Jurgio parapijos įamžinimo projekto. Skambinkite tel.: 440-364-5650. Atsakovas automatiškai įrašys jūsų įkalbėtą prisiminimą. Jūsų patogumui telefonas veiks 24 val. kasdien iki š. m. spalio 1 dienos.

Galite ir trumpu raštu pateikti savo prisiminimus. Juos siųskite Živilei Vaitkienei adresu: 3321 Alla Drive, Seven Hills, OH 44131 arba el. paštu: zivilev@cox.net.

Živilė Vaitkienė

Baltų tautų minėjimas 1998 metais. Ant Cleveland Šv. Jurgio bažnyčios laiptų stovi lietuvių, latvių ir estų atstovai. Kairėje Dievo Motinos Pagalbos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, dešinėje, priekyje Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. Juozas Bacevičius.

Cleveland Šv. Jurgio parapijos didysis altorius, pastatytas 1905 metais. Jo šonuose eglutės, papuoštos šiaudinukais Kalėdų metu, 1985 m.

Cleveland lietuvių chorai, išsirikavę ant Šv. Jurgio parapijos laiptų, 1922 m. Viduryje stovi kompozitorius Juozas Naujalis ir klebonas Vincentas Vilkutaitis.

Nuotr. iš www.saintgeorgeparish.org

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą – dienraštį „Draugas“!!!

W. TOMASZEWSKIO IŠPUOLIS PRIEŠ LIETUVĄ EP

ANATOLIJUS LAPINSKAS

Prasidėjo. Tokiu paprastu žodžiu galima būtų apibūdinti Lietuvoje išrinkto europarlamentaro Waldemaro Tomaszewskio pirmuosius veiklos žingsnius. Kaip ir galima buvo tikėtis, dar neapšilęs kojų, mūsiškis europarlamentaras tuojau puolė... ne, ne kovoti už Lietuvai aktualių problemų sprendimą, bet skusti Lietuvą pačiam Europos Komisijos pirmininkui Jose Manuel Barroso. Už ką? Už tą patį – Lietuvos valdžios vykdomą lenkų diskriminavimą.

Štai kokį pareiškimą neseniai išplatino Tomaszewskio biuras:

„Prieš 5 metus, 2004 metais Lietuva tapo visateise Europos Sąjungos nare... Daugelyje gyvenimo sričių atsirado teigiamų poslinkių... Taip pat laukėme, kad bus išplėstos tautinių mažumų teisės. Deja, šioje srityje, pas mus, Lietuvoje, ne tik negavome Europos standartus atitinkančių naujų teisių, bet netgi prasidėjo mūsų teisių siaurinimas. Pagal Lietuvos tautinių mažumų įstatymą, rajonuose, kur tautinės mažumos sudaro daugumą, nuo 1991 metų buvo matyti dvikalbės gatvių pavadinimų lentelės. 2007–2008 metais Lietuvos Vyriausybė per savo atstovą patraukė teisminės atsakomybės Vilniaus ir Šalčininkų rajonų valdžią, kur lenkai sudaro apie 80 proc. gyventojų, dėl dvikalbių gatvių pavadinimų lentelių pašalinimo. Žmonėms nelengva suprasti... kodėl mums įstojus į Europos Sąjungą, turime reikalą su aiškiu tautinių mažumų teisių regresu.

Prieš pusantrų metų, 2008 metų balandį Lietuvos lenkų tautinė mažuma susitikime su Europos Parlamento pirmininku Hansu Poetteringu paprašė užtarimo. Deja, teigiamų permąnų nesulaukėme ir lenkams toliau yra skiriamos baudos už savo gimtosios kalbos vartojimą net tuose rajonuose, kur jie sudaro 80 proc. gyventojų. Ar ponui pirmininkui yra žinomas šis dalykas? Ir kokį mechanizmą gali panaudoti Europos Komisija, kad tokia smerktina padėtis Europos Sąjungoje neturėtų vietos?”

Po susitikimo su J. M. Barroso Tomaszewskis dar pareiškė, kad jei padėtis nepagerės, jis ją ketina iškelti Europos Parlamente (EP).

* * *

Ką galima būtų pasakyti po šio, matyt, ne paskutinio Tomaszewskio išpuolio prieš Lietuvą, kovojant dėl, jo nuomone, svarbiausios ES problemos, kad kur nors Šalčininkų rajone šalia lietuviško gatvės pavadinimo „Gėlių“ būtina būtų ir „lenkiškas“ – „Gelu“ (e be taško, u be nosinės, praleidus lietuvišką minkštinamąjį i ir kirčiuojant pagal lenkų kalbos taisykles pirmąjį skiemenį „GElu“.

Aiškinantis tų nelaimingų lentelių problemą, matyt, geriausia būtų atsiversti Europos Tarybos priimtą Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją. Jos 11 straipsnyje rašoma: „Šalys tose teritorijose, kuriose tradiciškai gausiai gyvena tautinei mažumai priklausančios asmenys, remdamosi savo teisinės sistemos reikalavimais, o prireikus ir sutartimis su kitomis valstybėmis, bei atsižvelgusios į konkrečias sąlygas, visuomenei skirtus tradicinius vietovių, gatvių pavadinimus ir kitus topografinius įrašus stengsis daryti taip pat ir mažumos kalba, jeigu yra pakankamas tokio žymėjimo poreikis.”

Vertėtų išsiaiškinti, kas yra tie „gatvių pavadinimai mažumos kalba”? Ar minėtas „Gelu“ gatvės pavadinimas yra lenkų kalba, kaip ir „Szirwintu” ar „Wilniaus”? Juk čia paprasčiausiai lenkų raidynu transkribuotas lietuviškas pavadinimas. Negi dėl tokios, atsiprašant, lenkų kalbos reikia kelti skandalą EP? Matyt, čia greičiau noras kelti triukšmą dėl triukšmo, skirtą, pripažinkime, ne tiek visos Europos, kiek Lenkijos auditorijai, siekiant bet kuria kaina išlaikyti aktyvių kovotojų su diskriminatoriais lietuviais statusą. Aiškinimas esą lenkai nori, kad gatvių pavadinimai skambėtų lenkiškai, todėl ir reikalauja lentelių su užrašais „Szirwintu”, „Wilniaus” vis dėlto yra juokingas.

(...)

Visiškai suprantama, kad lenkų tautinės mažumos renginyje Vilniaus Didžiąją gatvę niekas nedraudžia vadinti „Wielka”, nes visi to renginio dalyviai, greičiausiai, žino, apie ką eina kalba. Tačiau rašant ar sakant savo adresą visuomeniniams tikslams, fiksuojant topografinius pavadinimus dokumentuose, viešuose užrašuose, privalu laikytis vienos, mūsų krašto atveju – lietuviškos oficialios formos.

Ir dar. Sovietmečiu Lietuvoje visi miestai ir miesteliai, gatvės ir skersgatviai, įstaigų pavadinimai ir autobusų keliai privalėjo turėti ir rusišką užrašą, nesvarbu, kad tame miestelyje ar gatvėje negyveno nė vieno ruso. Tiesiog toks buvo okupacinės Maskvos valdžios reikalavimas, būtinas anos valdžios atributas. Todėl dabar siūlomi rašyti dvigubi ar trigubi (rusų ir lenkų) pavadinimai lietuviams nori nenori primintų tam tikrą okupacijos kvapą.

Vieninga pavadinimų rašyba – jokia politika, ne kokia nors diskriminacija, bet grynai praktinio patogumo ar tiesiog elementaraus susikalbėjimo reikalas. Beje, ir minėta Europos konvencija vietinių pavadinimų mažumos kalba nelaiko oficialiais.

* * *

Kokios Lietuvos „konkrečios sąlygos” gatvių lentelių byloje? Apie jas prasitarė šią vasarą Vilniuje viešėjęs Europos Saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) aukštasis komisaras tautinių mažumų klausimais Knut Vollebaek, pataręs rašyti „istorinius ir šiuolaikinius” gatvių pavadinimus. Deja, tuos istorinius gatvių pavadinimus Vilniaus krašte gana sunku būtų nustatyti. Jie juk ne vieną kartą buvo lenkinami, rusinami, vokietinami, lietuvinami. Kas nustatys, kuris jų būtų tikrasis?

O jei remsimės pačia istorija, tai Vilniaus kraštas visoje Lietuvos tūkstantmečio istorijoje, netgi Lietuvos ir Lenkijos bendros valstybės laikais visada priklausė Lietuvai ir niekada nepriklausė Lenkijai, išskyrus trumpą 1919–1939 m. laikotarpį ir tai su 1920 m. liepos–gruodžio mėnesių pertrauka. Vadinas, pirmenybę, ko gero, reikėtų teikti, sutinkamai su aukštojo komisaro pasiūlymu, lietuviškajam pavadinimui?

O dėl atsižvelgimo į „savo teisinės sistemos”, tai čia tenka pripažinti, kad tam tikrų „gatvių lentelių” teisinių nesutarimų kai kas Lietuvoje vis dar bando įžiūrėti. Valstybinės kalbos įstatymas nurodo, kad „oficialios, sunormintos vietovardžių lytys Lietuvos Respublikoje rašomos

VYTAUTAS V. LANDSBERGIS

Debesys

Kai vaikštinėjį Šventosios pakrante ir spoksai į pritvinkusius debesų tešmenis, į rudeninius lapus ar voratinklius, kurie draikos be vėjo, jautiesi tarsi būtum nebesusijęs su procesais, vykstančiais Vilniuje ar kitose įstabiose pasaulio vietose – Vroclave, Maskvoje bei kitur. Tačiau suskamba Anykščių bažnyčios varpai, pranešdami žinią, kad tūlas anykštėnas ir anykštėnė iškeliavo į amžinos palaimos šalį – ir šis garsas sugrąžina į realybę.

Bet kas gi yra toji realybė? Ką regime aplink save – gyvenime, Seime, teatre ar per TV – realybę ar iliuziją? Ar debesys, kurie plaukia viršum Anykščių šilelio – realybė ar iliuzija? Norėdamas visa tai išsiaiškinti, imi įdėmiai spoksoti į vieną iš jų, ypač mažėlesnį, o tas ima ir ištirpsta. Ir debesies – kaip realybės reiškinių – nebelieka.

Kažkas panašaus vyksta ir politinėje realybėje – vos tik atkreipiamas dėmesys, sutelktas dėmesys į kurį nors Lietuvos politiką, tas ima mažėti ir tirpti kaip dūmas, nebeblaškomas vėjo. Pavyzdžiui Arūnas Valinskas. Jei reikėtų kurti dramą, būtų pusėtinai siužetas: geras, netgi gabus karalystės klounas (o toks etatas tiesiog būtinas karaliaus rūmuose) staiga keičia profesiją ir tampa karaliumi. Kas tuomet atsitinka? Karalystės gyventojai intuityviai pajunta, jog supainioti žanrai – panašiai kaip Rolando Pakso prezidentavimo metu. Nebėr karališkos autentikos, kilnumo bei kitų atributų, tik vaidyba. Ir tada karalystės trimitininkai atkreipia dėmesį į „ne savo” žanre ėmusį vardinti artistą – ima trimituoti, vos tik tas pasirodo gatvėje. Kaip rodo stebėjimų praktika, dažniausiai politinis debesėlis išgaruoja, tiesa, prieš tai pagriaudėjęs, nulijęs lietumi...

Tiesa, ne visada. Kitas gi išsipučia ir plūduriuoja pačioj matomiausioj padangės vietoj, mėto nemokamus ledus iš dangaus – Kėdainiuose bei Lietuvos kitose vietose, kol koks nors ciklonas nenustumia ir jo į istorijos pakraštį.

Religijos bei dvasiniai mokytojai teigia, kad visa tai, kas lieka ištirpus debesėliams, ir yra tiesa/realybė. Buda sakė:

*Žinokite – visi daiktai panašūs
į miražą, pilį debesų,
sapną ir vaiduoklį; jie neturi
savos esmės – tik regimas savybės.*

*Žinokite – visi daiktai panašūs
į švytinčio giedram dangių mėnulio
atspindį nedrumsčiamame ežere,
kurio vandens mėnulis niekad nelytėjo.*

*Žinokite – visi daiktai panašūs
į aidą, sukeliamą
muzikos garsų ar verksmo;
nėra jame melodijos tikros...*

*Žinokite – visi daiktai panašūs
į mago kuriamas iliuzijas
arklių ar jaučių, ar vežimų...
ir joks daiktas nėra toks, koks jis atrodo.*

valstybine kalba”, „viešieji užrašai yra valstybine kalba”. Taip pat nurodoma, kad „tautinių bendrijų organizacijų pavadinimai, jų informaciniai užrašai greta valstybinės kalbos gali būti pateikiami ir kitomis kalbomis”. Įstatymo komentaruose dar aiškinama, kad gatvių pavadinimai nėra ir negali būti laikomi nei tautinės bendrijos organizacijos pavadinimais, nei tautinės bendrijos informaciniais užrašais.

Tačiau Tautinių mažumų įstatyme teigiama, kad „teritorijoje, kurioje gyvena tautinė mažuma, informaciniai užrašai greta lietuvių kalbos gali būti ir tautinės mažumos kalba”. Kaip tik šiuo straipsniu ir remiasi lenkiškų gatvių pavadinimų reikalauotojai. Tuomet vertėtų išsiaiškinti anaipol ne filosofinį visos šios bylos klausimą: ar gatvių pavadinimai laikytini „informaciniais užrašais”, ar „topografiniais įrašais”, nes pastaruoju atveju Tomaszewskio reikalavimai tiesiog subliukštų.

Deja, europarlamentaro liūdesiui, tenka pranešti, kad gatvių pavadinimai nėra informaciniai užrašai. Tai įrodo ta pati Europos Tarybos Tautinių mažumų apsaugos pagrindų

konvencija. Pacituosiu dar kartą 11 straipsnio dalį: „visuomenei skirtus tradicinius vietovių, gatvių pavadinimus ir KITUS topografinius įrašus”. Tokiu būdu Lietuvos teisinė sistema (konkrečiai Tautinių mažumų įstatymas), o į tai atsižvelgia ir Europos konvencija, nenumato, kad gatvių pavadinimai galėtų būti rašomi tautinės mažumos kalba.

Kas toliau? Ir taip toliau, kaip sakė K. Sajos pjesės „Mamutų medžioklė” personažai. Ir toliau, matyt, bus keliama audra vandens stiklinėje, lietuviai apšaukiami Europos masto lenkų engėjais, nors, pvz., pagal lenkiškų mokyklų skaičių, išskyrus pačią Lenkiją, Lietuva nesulyginamai pirmąja pasaulyje. Šiomet Lietuvos mokyklas lenkų dėstomąja kalba lankys 16 tūkst. moksleivių, tarp jų – 1,100 pirmaklasių. Kur dar pasaulyje jų tiek yra? Tačiau tokių skaičių europarlamentaras Tomaszewskis Briuseliui neteikia, nes ims Briuselis ir pagirs Lietuvą už tautinių mažumų politiką. O tuomet tai jau būtų Tomaszewskio politinės karjeros pabaiga.

Sutrumpinta

Delfi.lt

„DRAUGO“ lietuviškai

Redaktorė *Laima Apanavičienė*

Sveiki jaunieji skaitytojai,

pailsėję vėl susitikime „Draugo“ lietuviukų“ puslapiuose. Sveikinu visus su naujaisiais mokslo metais. Tikiuosi, kad į klases grįžote gerai pailsėję, kupini jėgų, noro ir ryžto kopti į mokslo aukštumas. Taip pat vyliuosi, kad šiais mokslo metais būsite aktyvesni ir dažniau rašysite mums. Su nekantrumu lauksime Jūsų laiškų, žinučių, pranešimų.

Šiandien mūsų puslapyje svečiuojasi Amerikos lietuvis Andrius Romualdas Kriaučiūnas, kuris dalijasi savo įspūdžiais iš Dainavos ir Vilniaus Petro Vileišio pagrindinės mokyklos 4 klasės mokinė Saulė Česnakavičiūtė. Spausdiname keletą jos eilėraščių ir piešinuką.

Redaktorė

Maironio lituanistinės mokyklos, Lemont, mokiniai sutiko savo mokyklos 50-ąjį rugsėjį. **Audronės Elvikienės** nuotr.

Rugsėjis sugrąžina mus visus iš vasaros, jis pradeda rudenį – dar žydintį, bet jau susimąsčiusį, stebuklingais saulėtų rytų voratinkliais ir rytinėmis ūkanomis pasidabinusį. Metai iš metų pasikartojantys ir kaskart vis kitokie mokslo metai ateina į mokyklas. Šiemet pati didžiausia JAV Lemonto lituanistinė mokykla švenčia savo mokyklos 50-metį. Nuostabi šventė – 50 metų svečioje žemėje skamba lietuviška šneka, šokamas lietuviškas šokis.

Visus esamus ir buvusius moksleivius, pedagogus, tėvelius sveikiname su šia istorine švente! Linkime visiems maironiukams ryžto ir kantrybės mokytis patiems ir mokyti kitus, gražiai ir tiesiai eiti lietuviybės keliais.

„Draugo“ lietuviukai“

Dainava – kelios dienos naujoje Sendraugių ateitininkų stovykloje

Šią savaitę mes važiovome į Dainavą. Dainava yra lietuviška stovykla. Pirmą dieną mes gan vėlai nuvykome, bet vis tiek gavome pyragėlių su pienu. Buvo labai skanu. Mes taip pat žiūrėjome į krentančias žvaigždes. Aš pirmą kartą jas mačiau. Buvo labai įspūdinga. Po to mesėjome miegoti.

Straipsnio autoriui Andriui Romualdui Kriaučiūnui patinka stovyklauti Dainavoje.

Aš gerai išsimiegojau. Ryte su mamaėjau pasivaikščioti. Mes matėme dvi žuvis ir koplyčią miškelyje. Koplyčia buvo labai graži. Tada visiėjome į vėliavų pakėlimo ceremoniją. Aš ir mano brolis Gytis kėlėme Amerikos vėliavą. Sukalbėję maldąėjome valgyti. Aš valgiau kiaušinieneį ir vai-

sių. Buvo skanūs pusryčiai. Tadaėjau plauti dantis. Po to ašėjau su grupe vaikų ir paauglių į kitą pusę ežero. Mes ten dainavome dainas. Po dainųmes klijavome karūnas, kardus ir skydus. Man labai patiko. Mano skydas turėjo Lietuvos emblemą ir aš naudoju lietuviškas spalvas – geltoną, žalią, raudoną. Po to mes visi žaidėme „karštą bulvę“. Per tą žaidimąmėtome kamuolį vienas kitam, kol muzika baigiasi. Buvo labai smagus žaidimas.

Grįžę turėjome truputį laisvo laiko, o tadaėjome valgyti pietus. Aš valgiau „taco“. Buvo labai skanu. Desertui gavome pudingo.

Po pietųėjome į pliažą. Ten žaidėme „bocce ball“, kur reikia ridinėti didelius kamuolius prie mažo kamuoliuko. Mūsų šeima laimėjo antrą vietą.

Po to plaukiojome Spygliaus ežere. Po maudymosi, mes rinkome „iškasenas“ (angl. „fossils“). Aš radau jų penkias. Po vakarienos (picos), visi vaikai ir tėvai žaidėme smagų žaidimą. Per žaidimą mums reikėjo eiti į skirtingas vietas stovykloje ir ten įvykdyti uždavinius. Po žaidimo aš žiūrėjau filmą jaunimui ir po to mačiau dar dešimt krentančių žvaigždžių. Po toėjau miegoti. Kitą rytąmes pavalgėme pusryčius ir išvažiavome namo. Pakeliui dainavome „Pasėjau dobilą“ ir tėvelis nupirko ledų.

Buvo smagu Dainavoje ir ten norėčiau grįžti.

Andrius Romualdas Kriaučiūnas

Saulė Česnakavičiūtė, 10 m.
Vilnius

DANGUJE

Danguje angelai
Žiūri į žemę.
Dangaus sodyboje ramu.
Kažkas groja fleita.

SAULĖLYDIS

Saulei leidžiantis
Tulpių žiedai jau susiskleidžia,
Paukšteliai dainuoja
Savo vaikams lopšines,
Tik mažos gėlytės vis dar šoka.

MANO PASLAPTIS

Mano paslaptis – tai mėnesiena.
Mano paslaptis – tai saulėlydis.
Mano paslaptis – tai fėjų šokis.
Mano paslaptis – pasakos dūrelės.

KAIMAS

Kaime mūkia karvės,
Kaime loja šuo.
O kaip tada užmiega boružėlės?

PAVASARIS

Pažiūrėk! Pavasaris ateina!
Ar matai?
Gėlytės lopšinę dainuoja žiemai.
O pievoje Dievo karvutė
Skraido ir geria
Ryto rasos lašelius.

PAPŪGĖLĖ

Papūgėlė sau skraidė,
O aš žiūrėjau į ją nuo sūpynių
Ir galvojau:
Geltona plunksna primena saulę,
Raudona plunksna – palaistytus pomidorus darže,
Žydra – upelį šniokščiantį,
Žalsva – žaliuojančią žolę,
Violetinė – žibutę miegančią,
O rausvoji – tulpę mažytę.

SEATTLE, WA

Lietuviai Bellevue Arts Museum menų mugėje

INA BERTULYTĖ BRAY

Yra dvi patrauklios priežastys, dėl kurių niekur iš mūsų apylinkių nereikėtų išvykti liepos mėnesį: Lietuvos Dukterų gegužinė ir Bellevue Arts Museum menų mugė.

Per pastaruosius 63 metus Bellevue Arts Museum menų mugė tapo viena iš prestižinių mugių visoje Amerikoje, ir būti jos dalimi – tikrai didelė garbė. Šiais metais savo darbus pristatė 325 menininkai iš visų Jungtinių Amerikos Valstijų. Tarp jų buvo ir trys lietuviai: Jane Aukshunas iš Portland, OR – aliejaus pastelės; Arūnas Oslapas iš Bellevue, WA – metalas ir Kostas Ulevičius iš St. Petersburg, FL – keramika. (Gaila, bet kai penktadienį lankiausi, nei pačio menininko, nei jo darbų dar nebuvo.)

Didžiojamės visais trimis mūsų tautiečiais – lietuviais menininkais. Jane Aukshunas siekia, kad jos menas „tiesiog pagriebtų žiūrovą“. Būtent taip ir yra. Jos spalvingi grafiniai peizažai atrodo patogiai sugulę erdvėje, banguojantys kalniukai ryškiai atspindi Šiaurės Vakarų aplinką. Jane teigia, kad savo paveiksluose „bando pagauti ramybės esmę“; tačiau jie tikrai nėra nuobodūs žiūrovui. Aplankykite jos svetainę internete: www.janeaushunas.com

„Metalas laužas“ – tai Arūno Oslapo variklis. Kaip jis pats prisipažįsta: „Atrasti pramoninių atliekų šaltinį ir panaudoti visa tai savo kūryboje – tikrai malonus jausmas“. Ir taip, naudodamas įvairiausias atliekas, jis pina krepšius (kai kuriuos net lipančius į padanges, kai kuriuos apjuostus metalu, diržais ir sagomis), metalinius skiautinius ir nuostabias kaukes. Jo užgaidūs paveikslai sukelia šypseną; jo graffiti suteikia naują pagarbą šiai meninei išraiškai. Dau-

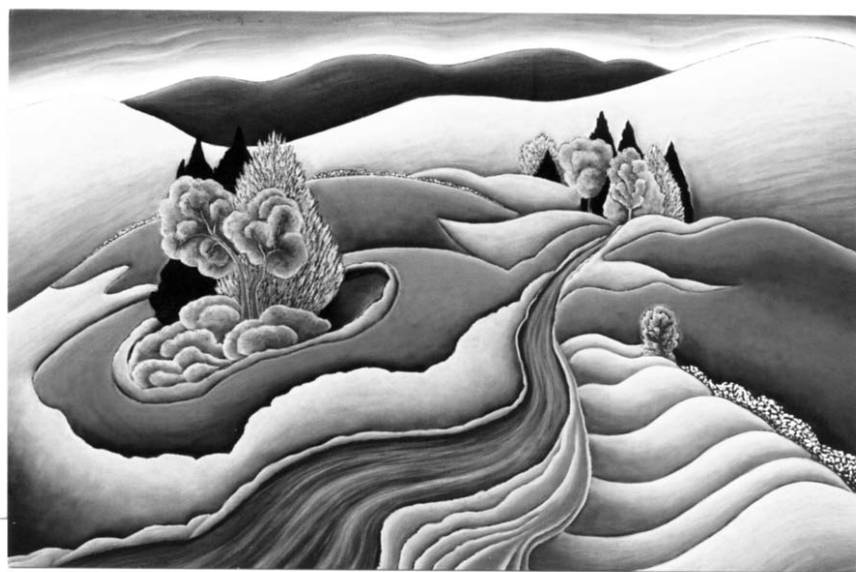

Jane Aukshunas. „Red Vines“, aliejus, kartonas.

giau sužinosite apsilankę Arūno Oslapo svetainėje – www.freewebs.com/oslapas

Artsfair kataloge matome tik vieną Kosto Ulevičiaus keramikos darbą, tačiau jisai yra toks patrauklus, kad norėtusi matyti daugiau ir daugiau. Atrodo, kad Kostas dar neturi svetainės mums po ją pasižvalgyti, tačiau jo kūriniai aukštai vertinami daugybės menų mugių, galerijų, muziejų bei kolekcionierių.

Kiekvienais metais Bellevue Artsfair reikia tikėtis ne tik staigmenų – kaip šįmet „sutikti“ tris lietuvių kilmės menininkus, bet ir nepaprasto estetinio malonumo pojūčio besigrožint kūrėjų darbais. Čia galėjome rasti darbus, atliktus įvairiausiomis priemonėmis ir aukščiausios kokybės. O mūsų tris lietuvius – už tokį aukštą pripažinimą – širdingai sveikiname!

Jane Aukshunas. „Crimson Joy“, aliejus, kartonas.

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.,
išskyrus savaitgalius, klausykite

Tel. 773-476-2242 seniausios Amerikoje lietuviškos radijo laidos

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais: redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

DAR DĖL GEN. VITKAUSKO

Gerb. Januta „Drauge“ (2009 m. rugsėjo 2 d.) gina gen. Vitkauską, kad ne jo dėka Lietuvos kariuomenė buvo įjungta į rusų sovietinę! „Tai buvo daroma ne paties Vitkausko savarankiškai, bet vykdant prez. Smetonos kabineto sprendimą.“ Kaip aš suprantu, buvo nuspręsta nesipriešinti rusams, bet nejaugi ir įjungti Lietuvos kariuomenę į sovietinę?

Skaitom Čerškaus atsiminimus

„Drauge“ ir matom, kas atsitiko su tais Lietuvos kareivėliais, o visi aukštesni karininkai buvo išsiųsti į Norilską. Kieno įsakymu (aišku, Maskvos), tai buvo daroma ir kas tą įsakymą įvykdė? Gal vyr. kariuomenės vadas?

Tikrai, gal tie, kurie geriau žino, galėtų į tai atsakyti?

Dana Stankaitytė
Oak Lawn, IL

DĖL KELIŲ DALYKŲ

Atėjo noras pasakyti savo nuomonę dėl kelių š. m. rugpjūčio 21 dienos puslapiuose pastebėtų dalykų.

Štai ir tos dienos laikraštį, ir kituose leidiniuose vis dažniau ir dažniau matyti klaidinančios užuominos apie Lietuvos tūkstantmetį – o iš tikrųjų juk kalbama tik apie jos vardo tūkstantmetį. Neatsargumas mus gali pripratinti prie netiesos.

Laikraštis taip pat praneša apie Lietuvoj numatomą gyventojų prie-

volę deklaruoti visą savo turtą, o tas mane stačiai siutina – siutina dabar, ir siutino tą prievolę prieš porą metų dar tik svarstant.

Žmonės juk valdžią informuoja apie sumokėtus mokesčius už pirkinius ar už atliktą darbą. Bet visuotinis turto deklaravimas! Valdžiai turbūt galvoj negerai! Lai jinai gumbą gauna, ne turto deklaravimą.

Leonas Sabaliūnas
Ann Arbor, MI

J. GAILOS APMASTYMAI TINKA VISIEMS JAV DIDMIESČIAMS

Su įdomumu skaitome Juozo Gailos apmąstymus, kuriuos galima pritaikyti ir savo gyvenamose vietovėse. Nesame rasistai, bet gyvenimo patirtis verčia kiek kitaip galvoti. Štai paimkime Čikagoje gyvenančius mūsų tautiečius, kuriems iš lietuviškų kolonijų teko net kelis kartus keltis. Jie kėlėsi ne su džiaugsmu, bet verčiami susidariusių pavojingų gyventi sąlygų. Jeigu moterys ir net vy-

rai yra užpuolami, juos sumušant, atimant rankines, pinigus, jie turi ieškoti saugesnės gyvenvietės.

Ačiū J. Gailai už straipsnį „Baisusis lietuvis“ („Draugas“, 2009 m. rugsėjo 5 d.). Nors šį sykį mūsų apylinkėse jo straipsnyje paminėtų nusikaltėlių neturime, esame nukentėję nuo kitų rasių ir tautybių gyventojų.

Antanas Pauzuolis,
Chicago, IL

ŽINAU, KĄ DARO LB

Mane sudomino Rožės Ražauskienės komentaras „Lietuvių Bendruomenė Amerikoje“ (2009 m. rugpjūčio 5 d.). Į klausimus: „Kur LB, kur ji yra ir ką ji daro?“ mano atsakymas yra: nebežinau, kur ji yra, bet žinau, ką ji daro. Dabartinių metu veda bylas dėl Lithuanian Center (Lietuvių Sodybos Cleveland).

Yra vilties, kad nauja Taryba

įneš naujų pasiūlymų ir pakeitimų. Duok, Dieve! Gal ir tokia kaip Lietuvių Sodyba Čikagoje pasistatys. O jos taip reikia Čikagos vyresnio amžiaus žmonėms. Beje, Lietuvių Sodyba Cleveland šį mėnesį švenčia savo 25 metų sukaktį.

Dana Čipkienė
Willoughby, OH

PASIILGAU

„Drauge“ neberandu nei poezijos, nei „Spyglių ir dyglių“. Pasiilgau tų dalykų. Atsibodo skaityti tik apie politiką. Prašau parašyti ir linksmes-

nių dalykų, nes laikraštis darosi nuobodus.

Marija Gineitienė
Chadds Ford, PA

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

2009 m. rugsėjo 9 d., trečiadienio, „Draugo“ paskutiniame puslapy-

je nuotraukoje yra Rita ir Antanas Rašymai. Atsiprašome. **Redakcija**

Redakcijos pastaba. Skaitytojų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai sutampa su „Draugo“ redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefoną numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdiname.

Apsilankykite internetinėje „Draugo“ svetainėje
www.draugas.org, kur galite rasti ir skaitytojų
laiškus skyrelyje „Nuomonės“

Kaunas, rugsėjo 16 d. (ELTA) – Žadėtas Vilniaus universiteto (VU) rektoriaus prof. Benedikto Juodkos atvykimas į universiteto Kauno humanitarinį fakultetą (KHF) rektoriaus prašymu atidėtas. Taip studentai prarado galimybę iš rektoriaus lūpų išgirsti patikinimą, kad Kauno fakultetas nebus uždarytas. Šis uždarymas neoficialiai numatomas dėl to, kad vienas iš prorektorijų yra parengęs projektą, pagal kurį KHF pagrindu būtų įsteigtas Mokymosi visą gyvenimą centras. Studentai surengė akciją ir daugiau kaip 200 jaunuolių darnia greta nešini plakatais ir skanduodami „Mes esam ir norime būti“ patraukė per miesto centrą. „Noriu baigti aš VU, nors Kaune aš gyvenu“, – dainavo studentai žygiuodami eisenoje. **Aliaus Koroliovo (ELTA) nuotr.**

D. Jurgelevičius gali netekti pilietybės

Vilnius, rugsėjo 16 d. (ELTA) – Jei iš Valstybės saugumo departamento (VSD) išprašytas ir į Užsienio reikalų ministeriją (URM) nepriimtas Darius Jurgelevičius iš tiesų tapo Gruzijos ministro patarėju, jam gresia netekti Lietuvos pilietybės.

Pagal Pilietybės įstatymą be Vyriausybės leidimo įsidarbinus ne Europos Sąjungos šalies valstybės tarnyboje arba įstojus į karo tarnybą netenkama Lietuvos pilietybės.

Pasak Vidaus reikalų ministerijos (VRM) Viešojo saugumo departamento direktoriaus Alvydo Šakočiaus, D. Jurgelevičiaus prašymas leisti dirbti Gruzijos VRM nėra gautas.

Pranešama, kad buvęs aukštas VSD pareigūnas įsidarbino Gruzijos vidaus reikalų ministro Ivan Merabišvili patarėju.

Siekdama nustatyti, ar dėl tarnybos, kurioje asmuo prašo leidimo dirbti ar tarnauti, nebus pažeisti Lietuvos interesai, VRM surenka informaciją iš kelių ar net keliolikos štaigų.

VSD vadovas Povilas Malakauskas nelinkęs vertinti buvusio savo pavaduotojo Dariaus Jurgelevičiaus veiksmų, kuris, anot žiniasklaidos, esą įsidarbino Gruzijos ministro patarėju.

„D. Jurgelevičius yra Lietuvos Respublikos pilietis, laisvas priiminėti bet kokius sprendimus, ir VSD nekontroliuoja ir nežino jokių jo veiksmų. D. Jurgelevičius nėra VSD karininkas. Jis yra lygiai toks pats pilietis, kaip ir Jūs visi, kurie nesate statutiniai pareigūnai“, – žurnalistams sakė P. Malakauskas, dalyvavęs Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto posėdyje.

43 metų D. Jurgelevičius VSD direktoriaus pavaduotoju jis dirbo 5 metus. Iš einamų pareigų D. Jurgelevičius atleistas rugpjūtį prezidentės D. Grybauskaitės dekretu. Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas nepatenkino jo prašymo grąžinti į darbą URM.

D. Jurgelevičius susikompromitavo 2006 m. rudenį po VSD pareigūno Vytauto Pociūno žūties Breste.

Nuvertęs šviesoforą ministro patarėjas pabėgo

Vilnius, rugsėjo 16 d. (Delfi.lt) – Aplinkos ministro patarėjo ir parlamentarės Astos Baukutės vyro Kęstučio Rupulevičiaus laukia apklausa policijoje dėl sostinėje nuversto šviesoforo. Visureigis „Toyota Land Cruiser“ sukdamas sankryžoje rėžėsi į šviesoforą ir jį nuvertė. Pasak liudininkų, vairuotojas, neilgai pastovėjęs, dideliu greičiu nulėkė Geležinio Vilko gatvės link.

Policijos darbuotojams liudytojai nurodė automobilio numerį, tačiau tądien avarijos kaltininko pagauti nepavyko. Vėliau pareigūnai išsiaiškino, kad 2006 m. laidos visureigiu naudojasi Seimo narės A. Baukutės vyras, aplinkos ministro patarėjas K. Rupulevičius.

Pasak Kelių policijos pareigūnų, už pasišalinimą iš įvykio vietos gresia bauda nuo 3,000 iki 4,000 litų arba teisės vairuoti atėmimas 3–5 metams. Be to, gali tekti atlyginti už suniokotą naujos kartos šviesoforą, kai nuojantį keliolika tūkstančių litų.

Tarp avariją mačiusių liudininkų yra ir Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos pirmininkė Edita Žiobienė. Tuo metu ji ėjo per gatvę. E. Žiobienė sakė, jog per stebuklą nebuvo sužalota – sudaužyto šviesoforo detalės krito visiškai šalia jos. Vairuotoją ji matė iš arti. „Manychiau, ten buvo K. Rupulevičius“, – patvirtino E. Žiobienė.

„Ministro patarėjas leidžia sau pabėgti iš įvykio vietos. Tai daugiau negu negražu!“, – piktinosi E. Žiobienė.

Advokatas K. Rupulevičius pernai pretendavo tapti Lietuvos radijo ir televizijos generaliniu direktoriumi, bet pateikdamas dokumentus pamiršo pridėti prašymą. Todėl iš konkurso buvo pašalintas. Pastaruoju metu jį ir jo žmoną A. Baukutę persekioja skandalai: išluptos bendrabučio rozetės ir durys, neatiduodamos skolos, „išmelžtas“ bankomatas, ikiteisminis tyrimas dėl padėjęjo tariamo įdarbinimo ir jo algos pasisavinimo.

Abejojama, ar Nepilnamečių apsaugos įstatymas atitinka ES principus

Vilnius, rugsėjo 16 d. (BNS) – Europos Komisija abejoja, ar Lietuvos Seimo priimtas Nepilnamečių apsaugos įstatymas, ribojantis informaciją vaikams apie homoseksualius santykius, atitinka žodžio laisvės ir nediskriminavimo principus bei vaikų teises, tačiau skubių priemonių nežada imtis ir ketina palaukti spalio mėnesio, kada turėtų būti parengtos įstatymo pataisų projektas.

Tai Europos Parlamente (EP) pareiškė eurokomisaras Jacques Barrot, atsakingas už teisingumo klausimus. J. Barrot patikino, kad „Komisija ketina imtis atitinkamų priemonių, jog būtų užtikrintas Bendrijos teisės normų laikymasis“, tačiau teigia, kad sprendimai bus priimti ne anksčiau kaip spalio mėnesį.

„Komisija yra įkūrusi darbo grupę ir bendradarbiauja su prezidentė D. Grybauskaite, nes ji turi imtis iniciatyvos, kad šis įstatymas būtų pakeistas.“, – sakė J. Barrot.

Per diskusijas EP kai kurie europarlamentarai siūlė kreiptis į Pag-

rindinių teisių agentūrą, kad ši pateiktų teisinį įstatymo vertinimą.

Žmogaus teisių gynėjai kritikuoja liepą priimto ir kitamet turinčio įsigaliooti įstatymo nuostatas, kad neigiamą poveikį nepilnamečių vystymuisi daro „viešoji informacija, kuria propaguojami homoseksualūs santykiai“ ir „paniekinamos šeimos vertybės“.

Įstatymo rėmėjai tvirtina, kad jis gina krikščioniškas vertybes.

Dabartiniuose rezoliucijų projektuose nerimas reiškiamas ir dėl Seime ketinamų svarstyti Baudžiamojo bei Administracinių teisės pažeidimų kodeksų pataisų, kuriomis numatoma bausti už homoseksualių santykių propagavimą.

Tobulinti įstatymą siūlo ir premjeras Andrius Kubilius – jo nuomone, žmogaus teisių aktyvistų peikiamas nuostatas dėl draudimo agituoti už homoseksualius santykius būtų tikslinga pakeisti draudimu propaguoti bet kokius lytinius santykius.

Vyriausybė skyrė rentą V. Adamkui

Vilnius, rugsėjo 15 d. (BNS) – Vyriausybė prezidento valstybinę rentą skyrė kadenciją baigusiam prezidentui Valdui Adamkui.

Ministrų kabinetas pritarė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtam projektui, kad V. Adamkui bus mokama 13,062 litų renta. Ji sudaro 50 proc. prezidento darbo užmokesčio dydžio.

Pagal nutarimą, renta kadenciją baigusiam valstybės vadovui bus išmokėta nuo liepos 12 d. Tą dieną baigėsi jo įgaliojimai.

Prezidentui Algirdui Brazauskui prezidento valstybinė renta jau mokama ir iš naujo nenustatoma. A. Brazauskas gauna 13,920 litų.

Kaip teigė socialinės apsaugos ir darbo ministras Donatas Jankauskas, Vyriausybė siekia artimiausiu metu suvienodinti rentas kadenciją baigusiems prezidentams, nes šiuo

metu jų dydžiai skiriasi – A. Brazauskas pagal galiojančius įstatymus gauna didesnę rentą nei V. Adamkus.

Vyriausybė pavedė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai parengti teisės aktus, kurie suvienodintų rentas buvusiems šalies vadovams. „Stengsimės greitai tai išspręsti“, – sakė D. Jankauskas.

Anksčiau ministras yra aiškinęs, kad minėtas rentų skirtumas „yra ir dėl to, kad keitėsi prezidento rentos nustatymo tvarka, ir jei anksčiau ji priklausė nuo vidutinio mėnesinio užmokesčio, šiuo metu susieta su baziniu dydžiu“.

V. Adamkui valstybinė renta apskaičiuota pagal įstatymo nuostatą, kad ji sudaro pusę prezidento algos ir jos dydis nustatomas pagal prezidento darbo užmokesčio dydį, galiojantį tą mėnesį, už kurį ši renta skiriama ir mokama.

SPORTAS

Ščecinas, rugsėjo 15 d. (ELTA) – Dukart olimpinis ir dukart pasaulio disko metimo čempionas Virgilijus Alekna iškovojo antrąją pergalę iš eilės. 37 metų vilnietis nugalėjo Ščecine (Lenkija) surengtose varžybose „Pedro’s Cup 2009“. Šių metų pasaulio čempionate ketvirtąją vietą užėmęs V. Alekna diską nusviedė 68 m 53 cm. Antras liko šių metų pasaulio čempionas vokietis Robert Harting, trečiąją vietą užėmė vengras Zoltan Koevago, ketvirtas liko olimpinis ir pasaulio vicečempionas lenkas Piotr Malachowski. Disko metimo rungtyje dalyvavo dešimt atletų. Kaip žinoma, V. Alekna šeštadienį pirmavo Salonikuose (Graikija) vykusiose geriausių šio sezono pasaulio lengvaatlečių varžybose „IAAF/VTB Bank World Athletics Final“.

ELTOS nuotr.

Pasaulio naujienos

Barroso perrinktas Europos Komisijos vadovu

Strasbūras, rugsėjo 16 d. (AFP-BNS) – Europos Parlamentas per balsavimą pritarė Jose Manuel Barroso paskyrimui Europos Komisijos (EK) pirmininku antrai penkerių metų kadencijai.

Didele Europos įstatymų leidėjų balsų persvarą patvirtintas 53-ųjų metų J. M. Barroso užsitikrino, kad jo kadencija nenutrūks, net jeigu kitais metais įsigalios Lisabonos sutartis, kurioje numatomos didelio masto ES reformos.

„Leiskite pasveikinti naujai išrinktą pirmininką kaip EK pirminką. Mūsų laukia daug darbo. Susidursime su daugeliu iššūkių“, – sakė EP pirmininkas Jerzy Buzek.

„Žinau, kokie yra jūsų lūkesčiai, todėl tikimės bendradarbiauti su jumis ir daug pasiekti per ateinančius penkerius metus“, – pridūrė jis, kai buvęs Portugalijos premjeras buvo pasveikintas atsistojusių delegatų ovacijomis.

J. M. Barroso padėkojo jį parėmusiems įstatymų leidėjams. Pastarąsias kelias savaites EP frakcijos po kauklę nagrinėjo jo ateities planus ir kritikavo per pirmąją kadenciją nuveiktus darbus, sprendžiant didžiulius iššūkius, tokius kaip finansų ir ekonomikos krizės.

„Esu Komisijos pirmininkas, todėl mano partija taps Europa, – sakė J. M. Barroso. – Tie, kad nori dalyvauti šioje jaudinančioje kelionėje –

Europos Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso.

Europos integracijoje – jie turi užtikrinti būtiną susitarimą suvienytos Europos vardan.”

J. M. Barroso, kuris buvo vienintelis kandidatas į EK pirmininko pareigas, jau anksčiau užsitikrino 27 ES valstybių vadovų paramą.

Jo perrinkimu buvo beveik neabejojama, nes centro dešinieji yra pagrindinė politinė jėga Europarlamente.

„Nord Stream“ susitarė dėl išmokų su Europos ir Rusijos žvejais

Susivienijimas „Nord Stream“ sutiko išmokėti išmokas už papildomas žvejų ir jų organizacijų pastangas žūklės netoli dujotiekio atvejais, taip pat už žūklės apribojimą dujotiekio tiesimo metu.

Vilnius, rugsėjo 15 d. („Interfax“/BNS) – Susivienijimas „Nord Stream“ sudarė sutartis su Vokietijos, Suomijos, Švedijos ir Danijos žvejais dėl žalos atlyginimo tiesiant dujotiekį Baltijos jūros dugnu ir naudojant jį. Taip pat susitarta dėl išmokų ir su Rusijos federaline žvejybos agentūra „Rosrybolovstvo“.

Susivienijimas „Nord Stream“ atliko galimos dujotiekio įtakos žvejybai Baltijos jūroje tyrimą, nes dujotiekio trasa kerta žuvingus jūros rajonus, kaip, pavyzdžiui, prie Born-

holmo salos. Tyrimas esą rodo, kad „dujotiekio ‘Nord Stream’ poveikis žvejybai bus nežymus”.

Anot susivienijimo, nors projektuojant dujotiekį buvo atsižvelgta į žūklės įrangos poveikį, tam tikrose zonose žvejams reikės žūklauti atsargiau tralais. Todėl „Nord Stream“ sutiko išmokėti išmokas už papildomas žvejų ir jų organizacijų pastangas žūklės netoli dujotiekio atvejais, taip pat už žūklės apribojimą dujotiekio tiesimo metu.

„Nord Stream“ kartu su Danijos FOGA ir kitomis žvejybos organizacijomis ketina įsteigti specialią informacinę programą, kuri paaiškintų žvejams, kokiais būdais būtų palankiau žūklauti netoli dujotiekio jo tiesimo ir naudojimo metu.

Ketinama surengti informacinius susitikimus visose Baltijos jūros šalyse 2009 m. pabaigoje ir 2010 m. pradžioje. Susivienijimas žada pateikti tiksliai dujotiekio koordinatas formatu, kuris tinka žvejų elektroninėms sistemoms.

Žvejų organizacijos galės teikti klausimus specialioms „Nord Stream“ atstovams apie neplanuotus įvykius. Žūklės įrangos sugadinimo atvejais, jeigu prireiks, „Nord Stream“ žada išmokėti atitinkamas išmokas.

1,200 kilometrų ilgio 7,5 mlrd. eurų dujotiekį išilgai Baltijos jūros nuo Rusijos Vyborgo iki Vokietijos Greifswaldo pasiryžusių iki 2011 m. nutiesti „Nord Stream“ susivienijimą sudaro „Gazprom“, du Vokietijos susivienijimai ir Nyderlandų „Gasunie”.

EUROPA

LONDONAS

NATO vadovas trečiadienį paragino pradėti „atvirą dialogą“ su Rusija, siekiant sumažinti įtampą dėl saugumo Europoje ir atremti bendras grėsmes. „Rusija turėtų suvokti, kad NATO yra čia ir kad NATO yra mūsų tarpžemyninių ryšių pagrindas”, – sakė NATO generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen dienraščiui „The Financial Times”. A. F. Rasmussen sakė esantis pasiruošęs aptarti Rusijos prezidento D. Medvedev pasiūlymą kurti naują Europos saugumo architektūrą.

VARŠUVA

Lenkijos eksprezidentas Lech Walesa lankosi Airijoje, kur sieks įtikinti šios šalies gyventojus per netrukus įvyksiantį referendumą pritarti Europos Sąjungos (ES) sutarčiai dėl pertvarkų, praneša šalies naujienų agentūra PAP. „Solidarumo” legenda susitiks su vietos profsąjungų vadovais, taip pat su vadinamosios Lisabonos sutarties šalininkais ir priešininkais. Prieš keletą dienų Nobelio taikos laureatas prisipažino, kad ši sutartis jam kol kas ne itin patinka, tačiau, pasak buvusio prezidento, reikia ją priimti, o paskui pataisyti.

RYGA

Latvija siūlys paskelbti Rygą 2014 m. Europos kultūros sostine, sakė šio konkurso atrankos komisijos pirmininkas. Pasak jo, šis sprendimas buvo priimtas po dvejus metus trukusio sunkaus darbo. Vyriausybė dar turės patvirtinti atrankos komisijos sprendimą ir apie jį pranešti Europos Komisijai. Dvi 2014 m. Europos kultūros sostinės galutinai bus įvardytos 2010 m. pirmoje pusėje.

RUSIJA

MASKVA

Rusijos prezidentas D. Medvedev pareiškė, kad tarp jo ir Rusijos vyriausybės vadovo Vladimir Putin neįvyks jokių nesutarimų dėl Rusijos stojimo į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO), bet apkaltino Jungtines Valstijas, jog jos stabdo Rusijos prisi-

jungimą prie šios organizacijos. Rusijos prezidentas atkreipė dėmesį, kad po sprendimo, kad Muitų sąjungos šalys (Rusija, Baltarusija ir Kazachstanas) nusprendė kartu stoti į PPO, „įmta kalbėti, kad prezidento požiūris šiuo klausimu yra vienoks, o premjero – kitoks”. Tokias kalbas D. Medvedev vadina klaidingomis.

* * *

Čečėnijos sostinės Grozno centre trečiadienį susisprogdinus mirtininkai žuvo du Rusijos milicininkai, o dar du buvo sužeisti, pranešė pareigūnai. „Gatvėje milicininkų automobilis sustojo užsiedegus raudonam šviesoforo signalui, o prie jo pribėgusi moteris išsikibo į dureles. Tuo metu nugriaudėjo sprogimas”, – vienas vietos teisėsaugos pareigūnas sakė naujienų agentūrai „Interfax”.

AZIJA

TOKIJAS

Japonijos parlamento žemieji rūmai ministru pirmininku paskyrė Yukio Hatoyama, kurio centro kairiųjų partija prieš pustrėčios savaitės vykusiuose visuotiniuose rinkimuose išstūmė iš valdžios daug metų šaliai vadovavusią konservatorių vyriausybę. 62-ųjų metų Y. Hatoyama paskyrimą premjeru patvirtino aukštieji parlamento rūmai.

KABULAS

Europos Sąjungos (ES) stebėtojai sakė, kad per praeitą mėnesį Afganistane vykusius prezidento ir provincijų tarybų rinkimus galėjo būti atiduota apie pusantro milijono suklustotų balsų. Įtartinais laikomi 1,1 mln. balsų, atiduotų už antrosios kadencijos siekiantį prezidentą Hamid Karzai, taip pat 300,000 balsų už jo pagrindinį varžovą Abdullah Abdullah. Likę įtartini balsai buvo atiduoti už kitus kandidatus.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV prezidentas Barack Obama nesutinka, jog galima lyginti vis didėjantį Jungtinių Valstijų dalyvavimą Afganistane su karu Vietname; tokį požiūrį jis gynė interviu dienraščiui „The New York Times”. Kai kurie komentatoriai spėja, kad B. Obama laukia panašus likimas kaip ir XX a. septintojo dešimtmečio demokratų prezidento Lyndon Johnson, kurio administracija buvo įsivėlusi į karą kitame pasaulio pakraštyje.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Šeimininkės patarimai

Paruošė **Nijolė Nausėdienė**

El.paštas: nausediene@aol.com

ALYVUOGĖS NUTOLINS SENĖJIMĄ

Alyvuogės jau žinomos du tūkstančius metų. Jos šlovinamos nuo senų laikų, laikomos ilgaamžiškumo vaisiais, augančiais ant likimo medžių. Alyvuogės iš tiesų sulėtina senėjimo procesus ir prailgina gyvenimą, nes į jų sudėtį įeina apie 100 biologiškai aktyvių medžiagų, jauninančių organizmą.

Padės nepasenti

Alyvuogės – ypač naudingas ir skanus produktas, labai reikalingas širdies ir kraujagyslių sistemai. Jų minkštyme gausu išskirtinių savybių turinčių nesočiųjų riebalų rūgščių – oleino, linolino ir linoleno. Dvi pastarąsias mokslininkai dabar vadina vienu vardu „vitaminas F“. Manoma, kad jis yra itin svarbus pagrindinei organizmo veiklai palaikyti. Šis puikus vitaminas normalizuoja riebalų apykaitą, mažina cholesterolio kiekį kraujyje, stabdo aterosklerozės vystymąsi.

Alyvuogėse gausu ir kitų senėjimą stabdančių vitaminų A, E, C, P, kurie jaunina organizmą dėl savo oksidacinių savybių.

Penkios šešios alyvuogės per dieną aprūpina organizmą būtiniausiomis nesočiosiomis riebalų rūgštimis.

Specialistai tvirtina, kad alyvuogėse yra visų būtinų žmogui vitaminų ir mineralų. Tačiau šiais nedideliais vaisiais nederėtų piktnaudžiauti, ypač jei esate linkę pilnėti: dėl alyvuogių aliejaus, kuris sudaro daugiau negu trečdalį šio vaisiaus, alyvuogės laikomos kaloringu produktu.

Turėkite omenyje ir tai, kad ląsteliena kartu su aliejumi gali veikti ir kaip vidurius laisvinanti priemonė. Todėl nepersivalgykite alyvuogių. Nevalgykite jų ir kai esate apsinuodiję, pasigavę žarnyno infekciją ir tiesiog sutrikus virškinimui.

Trečias nunokimas

Alyvuogių derlius nuo medžių renkamas skirtingu sunokinimo metu. Techninis sunokimas – kai nuo šakų renkami žali vaisiai, arba biologinė, kai vaisiams leidžiama sunokti iš dalies arba visiškai. Pirmuoju atveju ant mūsų stalo patenka raudonai rudos alyvuogės, antruoju – juodos. Tačiau tai nėra visiška tiesa. Juoda daugumos alyvuogių spalva nėra natūrali. Dažniausiai tai vis tos pačios žaliosios neprinokusios alyvuogės, specialiai apdorotos cheminėmis medžiagomis.

Šviežios alyvuogės nevalgomos dėl labai karčios ir kartu naudingos medžiagos eleuropeino. Norint jį panaikinti, kai alyvuogės prinokusios, prireikia 3–6 mėnesių, o kai vaisiai žali – nuo 6 mėnesių iki metų. Mokslininkai sugalvojo, kaip sutrumpinti kartumo panaikinimo laiką iki kelių dienų. Norėdami greičiau panaikinti kartumą, jie į druskos tirpalą įdėjo natrio šarmo. Jei tuo metu per tirpalą dar perleidžiamas deguonis, tai alyvuogės patamsėja ir atrodo tarsi prinokusios. Taigi dauguma alyvuogių, pas mus parduodamų kaip

juodosios, gaminamos būtent tokiu būdu. Ir apskritai, dauguma alyvuogių, kuriomis prekiaujama pas mus, yra pagamintos pagreitintu cheminiu būdu. Be abejo, tai apmaudu, nes tradicinėse natūraliose alyvuogėse yra žymiai daugiau naudingųjų medžiagų.

Tikros juodosios alyvuogės paprastai laikomos druskoje (vadinasis sausasis sūdyimas) arba vytinamos saulėje. Žaliosios apdorojamos kitaip, nes yra dar nesunokusios, todėl ypač karčios. Tad šiuos vaisius tenka mirkyti stipriame druskos tirpale.

Beje, konservavimui naudojamos mažai riebalų turinčios alyvuogių rūšys, taip pat pasirenkamos stambios ir mėsingos: kuo mažesnis kauliukas ir daugiau minkštimo, tuo vaisius vertingesnis.

Mokslas – jėga

Sužinoti, kaip paruoštos pas mus parduodamos alyvuogės, – sunku. Tačiau yra taisyklės, kurios padės teisingai jas pasirinkti.

Alyvuogės, paruoštos pagal pagreitintą technologiją, paprastai būna pigesnės, jos dažniausiai dedamos į skardines (deja, būna išimčių).

Dirbtines juodąsias alyvuoges nuo natūraliai prinokusių galima atskirti neatidarius skardinės. Į dirbtinai nokintų alyvuogių sudėti visuo-met įeina geležies gliutomatas (priedas E 579) – tai chemikalas, palaikantis jų juodą spalvą. Tokios alyvuogės būna itin juodos ir dažnai net blizga. Tai nenatūrali jų spalva.

Natūraliai sunokusios alyvuogės būna blankesnės, rusvoko atspalvio, o spalva nevienalytė: šonas, kuris buvo saulėje, bus ryškesnis ir tamsesnis, nes jis prinoksta greičiau, o tas, kuris slėpėsi pavėsyje, – bus blankesnis.

Tradicinės alyvuogės būna ne tik juodos ir žalios, bet ir rusvos, šiek tiek alyvinio atspalvio arba rusvokos. Tai vidutiniškai prinokusios alyvuogės.

Juodosios alyvuogės kaip vaistas

Tulžies pūslės akmenys ir/arba jos uždegimas (cholecistitas) gydomas: 5–10 minučių prieš valgį suvalgykite 3–4 juodąsias alyvuoges. Jos veikia kaip tulžies išsiskyrimą skati-

nanti ir apetitą gerinanti priemonė.

Avitaminozės gydymas: dėkite alyvuogių į salotas. Po 5–6 per parą pakaks, kad patenkintumėte ir vitaminų, ir mineralų poreikį.

Galvos skausmui padės: prieš gerdami skausmą malšinančius vaistus, pabandykite suvalgyti kelias alyvuoges. Jose yra augalinio analgetiko oleokantolio.

Vidurių užkietėjimui, hemorojui padės: suvalgykite 6–8 alyvuoges per dieną. Ląsteliena su alyvuogių aliejumi skatina žarnyno veiklą.

Širdies ir kraujyslių ligoms padės: jau prancūzų mokslininkai įrodė, kad nuolat vartojant alyvuoges, 84 proc. sumažėja širdies priepuolių, infarktų ir insultų rizika.

Onkologinėms ligoms išvengti: alyvuogių mėgėjai mažiau rizikuoja susirgti vėžiu, nes šiuose vaisiuose gausu antioksidantų, kurie saugo ląstelių genetinį paveldą nuo pokyčių, o pačias ląsteles – nuo vartimo vėžinėmis.

Išvada: Stenkimės pirkti gal kiek brangesnes alyvuoges, atidžiai pas-

kaitykime etiketes, bandykime patys atskirti tikresnes alyvuoges. Jos yra vertingas produktas ant mūsų stalo. Netgi ir tos, kurios apdorotos cheminiu būdu, vis tiek turi savyje išlaikę, gal kiek mažesnę kiekį vitaminų.

Bet kokios kartėlio turinčios daržovės, vaisiai ar uogos, daug vertingesnės už saldžias. Kaip liaudyje sakoma – kartu nuryk, o saldu išspjauk!

Šeimininkų receptai su alyvuogėmis

„Spalvota“ mišrainė

Reikės:

„Feta“ sūrio, skardinės konservuotų kukurūzų, juodųjų alyvuogių, vienos paprikos (raudonos ar oranžinės), svogūnų laiškų arba porų, provanso prieskonių, šaukšto acto, 2 šaukštų alyvuogių aliejaus.

Supjaustykite sūrį smulkiais kubeliais, papriką, svogūnus. Viską sumaišykite su kukurūzais ir alyvuogėmis. Įpilkite aliejaus, acto, pabarskykite prieskoniu.

Graikiška daržovių mišrainė

Reikės:

1 sv. ankštinių pupelių (green beans), 1 saldaus (gali būti violetinis) svogūno, 1 paprikos (bet kokios spalvos), „Feta“ sūrio ar „Gorgonzola“, ryšelio šviežių petražolių, šaldytų žirnelių, druskos, pipirų, citrinos sulčių, alyvuogių,

alyvuogių aliejaus, cukraus.

Verdančiame vandenyje pavirinti kelias minutes nuskabytas pupelių ankštis. Išgriebus supjaustyti didesniais gabalais (perpjauti į 2–3 dalis). Svogūną smulkiai supjaustyti, petražoles susmulkinti, papriką supjaustyti kubeliais, taip pat sūrį. Viską sudėti į mišrainės skirtą indą, sumaišyti, užpilti aliejumi, citrinos sultis sumaišyti su puse šaukštelio cukraus ir užpilti. Pabarstyti pipirais, jei norime, galima panaudoti aštresnius. Išmaišius pabarstyti alyvuogėmis, viršų užkloti susmulkintomis petražolėmis.

Mišrainė „Alyvuogė“

Smulkiai supjaustykite kietai virtą kiaušinį ir krabų lazdeles. Įdėkite supjaustytų žaliųjų alyvuogių bei kauliukų. Užpilkite majonezu.

Greitas užkandis su „Feta“ sūriu ir alyvuogėmis

3 oz. „Feta“ sūrio arba bronzos supjaustykite kubeliais, sudėkite į dubenį su žaliosiomis ir juodosiomis alyvuogėmis. Apšlakstykite alyvuogių aliejumi, įdėkite smulkiai supjaustytą ir nuvalytą raudoną čili pipirą, kelis lapelius baziliko. Viską sumaišykite.

„Provanso“ maltinukai su įdarytomis alyvuogėmis

Patiekalas visai šeimai – keturiems asmenims. Ruošiamas 20 minučių, brandinamas pusvalandį, kepamas 20 minučių.

Reikės:

3/4 svaro maltos jautienos, pusės puodelio maltų džiovėsių, 15 įdarytų alyvuogių, keletą šviežių baziliko ar mėtų šakelių.

Pomidorų padažui reikės:

2 sv. pomidorų, 2 česnako skiltelių, 1 ryšelio mairūno ir petražolių ryšelio, 2 lauro lapų, 1 svogūno, 1 stiklinės aliejaus, druskos, pipirų.

Pomidorus įmeskite į verdantį vandenį, išgriebsite, nulupkite, supjaustykite griežiniais, sudėkite į puodą kartu su nuluptais ir sutrintais česnakais.

Užpilkite stikline vandens, įmeskite mairūną, petražoles, lauro lapus, nuluptą bei suraiktą svogūną, užvirinkite, sumažinkite ugnį ir protarpiais pamaišant virkite ant lėtos ugnies kurį laiką, kol svogūnai suminkštės. Galiausiai įpilkite aliejaus, įberkite druskos, pipirų.

Dubenyje sumaišykite maltą mėsą, kiaušinį, pipirus, druską, gerai išminkykite ir tarp delnų sukočiokite rutuliukus, paskui suplokite į papločius, tų papločių vidurin įdėkite po įdarytą alyvuogę ir vėl sukočiokite į rutulį. Surikiavus kukulius ant padėklo ir uždengus pusvalandžiui padėkite į šaldytuvą.

Orkaitę įkaitinkite iki 375 F, maltinukus sudėkite skardon ir 20 minučių kepkite. Nors kartą apverskite.

Ganėtinai sutirštėjusį pomidorų padažą kuo karštesnį supilkite gilion didlėkštėn, sudėkite ant jo dar karštesnius maltinukus ir kuo greičiau patiekite papuoštus baziliku ar mėtų lapeliais.

Prie šio patiekalo tinka raudoni vynai. Šiuos maltinukus patiekite su biria ryžių koše.

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 88

Todėl kai nuobodžiai vairuodamas ir išvargęs netikėtai atsidūriau vietovėje, kurioje prie pat ir abipus kelio, kuriuo važiuavau, buvo pilna Raudonosios armijos karių, net nustėrau iš išgąščio. Iškart instinktyviai sustabdžiau savo „Unic“ ir išplėtęs akis dairiausi į visas puses, stengdamasis atsitokėti nuo stulbesio. Pirmas išpūdis buvo pritrenkiantis. Atrodė, kad laikas čia sustojęs, kaip sustabdytame kino filme. Rusų kariai, kurių buvo tikrai daug, visiškai nejudėjo. Aš lėta eiga važiuavau toliau dairydamasis į šonus ir įsitempęs laukdamas, kada gi jie pagaliau mane pastebės ir pradės šaudyti. Bet kai gerai išsižiūrėjau į jų veidus, pamačiau akis, kurios jau nieko nematė ir niekada nebematys. Visų akys buvo iššokusios iš akiduobių ir tikrąja to žodžio prasme kabėte kabėjo. Iš ausų taip pat matėsi visiems tekėjęs kraujas... Visi kariai mirties buvo užklupti labai netikėtai. Pagal jų išsidėstymą bei pozas, galima buvo spręsti, kad kažkoks bolševikų dalinys čia užėmė buvusius apkasus ir pasiruošė gintis. Vieni sustingo taikydami, prie savo šautuvų, kiti susmuko priedangoje. Apkase, palinkęs prie žemėlapio sėdėjo karininkas. Išvirtę jo akių obuoliukai kabėjo virš karinio žemėlapio, priešais jo negyvą veidą...

– Los vorwärts! – į realybę mane staiga grąžino šalia sėdintis vokiečių ūkvedys („Zahlmeister“). Jis paragino mane greičiau važiuoti toliau ir nekreipti dėmesio, nes gyvų priešų čia nė vieno jau nebėra. Šis matyt, koks nors žvalgybinis dalinys buvo įsiveržęs giliau už pralaužto fronto linijos ir turbūt ruošėsi atlikti savo taktinius uždavinius, kai galingas vieno ypatingo artilerijos sviedinio sprogimas juos visus pavertė pakeles vaškinių figūrų muziejumi. „Calmeisteris“ man dar paaiškino, kad šis naujas vokiečių ginklas – tai sprausminė bomba, kuri išnaikina visus kelių šimtų metrų spinduliu.

Kol keli vokiečių kareiviai stabdė įnirtingą rusų puolimą, mūsų batalionas be didesnių nuostolių plentu traukėsi į pietus.

Vietomis neišvengiamai sustodavome pailsėti. Tada mes – vairuotojai, eidavome su kitais kariais į laikinus, dažnai tik sniege iškastus apkasus, saugodami vieni kitų poilsį.

Prireikus išsiaiškinti priešų pozicijas bei jų kėslus, kartais prisieidavo atsivesti „liežuvį“. Šiame reikale ir išryškėjo mūsų nevykusių vairuotojų sugebėjimai.

Kartą Vacys Ingelevičius su „Juzka“ bei kitais savo grandies vyrais išsiruošė į tokį žygį. Jie nepastebėti sėkmingai perėjo fronto liniją ir ten užklupo bolševikų štabą. Sunaikinę kelis pasipriešinusius karininkus jie atsivedė „liežuvį“ – kokių 70 metų senuką, eilinių rusų kareivį, kurį užtiko sargyboje, prie štabo. Šioje akcijoje V. Ingelevičiaus grandis nepatyrė jokių nuostolių. Tik vargšas „Juzka“, permesdamas per petį savo „Mašinpistolę“ („Maschinenpistole“), prieš tai neužspaudęs ginklo saugiklio, netyčia pats persišovė savo kojos pirštus. O atsivestas „liežuvis“ paskui dirbo lauko virtuvėje, skaldy-

davo malkas ir sočiai maitinosi.

Kaip minėjau, man dažnai tekdamo vežioti maistą. Kartą (1944 metų vasario pradžioje) aš atvežiau termosuose karštą maistą savo grandies kariams. Nepamenu dabar nei visų jų vardų, nei pavardžių. Atmintyje išliko tik dvi – Balčiūnas ir Rubikas. Karolis Balčiūnas nepriklausomybės metu Lietuvos kariuomenėje, šarvuotųjų rinktinėje tarnavo liktiniu puskarininkiu. Tokį laipsnį (vyr. puskarininkio) jam paliko ir prie vokiečių. Kaip labiau patyręs karys, K. Balčiūnas visuomet buvo pilnas optimizmo ir sveiko kareiviško humoro, kuriuo visiems dažnai praskaidrindavo nuotaiką. Net rikiuotėje, stovint netoli jo, nebuvo kada liūdėti. Stasį Rubiką man teko sutikti dar prieš karą. Rodos jis buvo šančiškis, ir aš mačiau, kaip jis su savo tėvu „dirbtinio marmuro“ apdaila puošė laiptinę vienoje Žemųjų Šančių mokykloje, Sandėlių gatvėje.

Mūsų grandies vyrai kiek toliau nuo savo budėjimo pozicijų už kokių 20 metrų, sniege buvo įsitaisę savo frontinį pietų „stalą“. Atvežęs termosus, aš likau budėti, prigulęs prie sunkiojo kulkosvaidžio, vadinamo „žiogu“, o jie nuėjo toliau, pavalgyti. Tuo metu ypatingo pavojaus nesijautė. Iš priešų pusės karts nuo karto vyko epizodiniai, bet netaiklūs apšaudymai. O prie to jau visi buvome seniai įpratę. Kai tolumoje pasigirdavo šūvis, o po to sviedinio ar minos švilpimas, tupėdami apkasuose stengdavomės, jei spėdavome, kuo skubiau palenkti galvas, kad negrybšteltų kokia atsitiktinė skeveldra. Taip buvo ir aną kartą. Pasigirdo švilpimas, aš susigūžiau, po to sprogo mina. Bet ji netikėtai sprogo ne dūliu ir tolimu garsu, kaip visada. O nugriaudėjo taip, jog atrodė, kad jų sprogo visas tuzinas vienu metu. Sprogimo banga mane nubloškė kelis metrus į šalį. Kai atsitokėjęs atsukau pasižiūrėti į sprogimo epicentrą, pamačiau, kad dūmai sklaidosi virš tos vietos, kur pietavo mano kovos draugai. Kai atsikvošėjęs pribėgau, radau tik didžiulį sniege žiojėjantį kraterį, apdrabstytą krauju ir sumaitotų kūnų liekanomis. „Gyvoji jėga“ per sekundę tapo nebegyva. Visa grandis – vienuolika vyrų buvo susprogdinti į skutelius.

Kaip pridera kariui kare, ir pietaudami jie nesiskyrė su savo asmeniniais ginklais, kuriuos visada laikė šalia. Maža to, jie visi buvo apsisikarstę „rupūžinėmis“ (ginamosios – apvalios, mažos ir karpuotos, kaip rupūžės) ir puolamosiomis (cilindro formos su mediniu kotu) granatomis. Aklai rusų paleista mina, atsitiktinai pataikė tiesiai į jų pietų „stalo“ vidurį ir sprogusi detonavo visus sprogmenis ir šaudmenis, kurie tik buvo ant mūsų vyrų ir šalia. Išgirdus tokį sprogimą, iš netoli esančios vadavietės buvo atsiųsti sanitarai. Bet jie jau niekam negalėjo padėti. Išskyrus Rubikui. Griaudinantis sprogimas išmetė jį labai nesudraskęs, bet ant krūtinės susproginėjo kulkosvaidžio šoviniai, jo laikyti juostoje-šovinyne. Išvežė jį labai sunkios būklės. Tik neseniai sužinojau, kad ir S. Rubikui nepavyko išgyventi po to sužeidimo.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

LIETUVIŲ TELKINIAI

Į Vilnių iš Londono dviračius minantys žygeiviai įpusėjo kelionę

Iš Londono prieš savaitę dviračiais link Vilniaus pajudėję du studentai iš Lietuvos jau įveikė daugiau kaip 1,000 km ir artėja link pusiaukelės. Iš viso kelionės metu bus nuvažiuota apie 2,500 km. Žygio dalyviai – Mantas Puluikis ir Manvydas Džiaugys – jau aplankė Lietuvos ambasadas Londone, Briuselyje ir Hagoje, rugsėjo 15 d. bus lankoma ambasada Berlyne, rugsėjo 19 d. tikimasi aplankyti konsulatą Seinuose.

Keliautojų Mariaus ir Manvydo kelionės tikslas – atkreipti pasaulio lietuvių dėmesį į vis didėjančią emigracijos problemą ir parodyti, kad jauni žmonės yra tam neabejingi.

„Ambasadose mus sutinka labai svetingai. Kalbamės apie tų šalių problemas ir lietuvių padėtį. Tikimės, kad šis simbolinis mūsų žygis paskatins žmones nors trumpam prisiminti savo šaknis ir susimąstyti apie tai, ką galima duoti savo šaliai“, – sakė M. Puluikis.

Pasibaigus kelionei žygeiviai ke-

tina sukurti trumpą filmą apie kelionės eigą ir visus įvykčius susitikimus. Kelionės idėja susidomėjo ir užsienio televizijos. Pasak M. Puluikio, pati kelionė vyksta taip pat sklandžiai. Šalyse, per kurias teko važiuoti, ypač geri keliai ir labai išplėtotą dviračių kelių infrastruktūra. Abu žygeiviai turėjo šiek tiek nesklandumų su dviračių padangomis, tačiau jas pavyko išspręsti per daug neatsilikant nuo kelionės grafiko.

Į Lietuvą žygeiviai sugrįžta kitą savaitę. Rugsėjo 21 d. 5 val. p. p. jie bus sutinkami Katedros aikštėje, Vilniuje.

Puluikis ir Džiaugys yra Anglijos Ruskin universiteto Cambridge menų mokyklos antro kurso studentai. Jie savo kelionę į Vilnių dviračiais pradėjo planuoti dar birželio pabaigoje, norėdami išskirtiniu būdu pažymėti Lietuvos vardo tūkstantmečio jubiliejų ir atkreipti dėmesį į emigraciją.

Delfi.lt

Nuotr. iš asmeninio albumo

„Drauge“ galima įsigyti „Lietuvių enciklopedijos“, išleistos Bostone atskirus tomus. Vieno tomo kaina 10 dol. **Tel.: 773-585-9500**

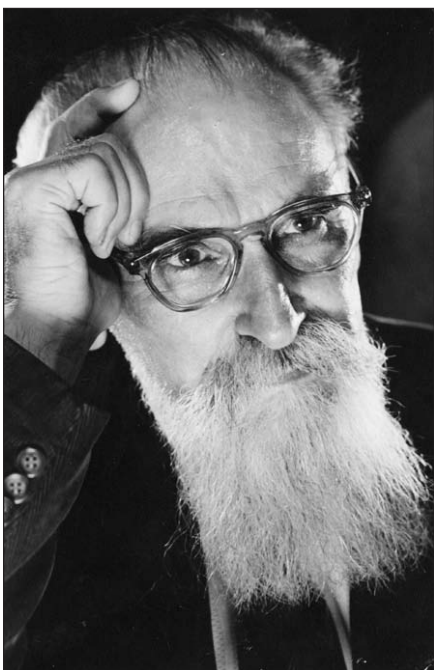
„Mindaugo karūnavimo” sugrįžimas

LAIMA APANAČIENĖ

Jau pora savaitių Čikagoje sklاندžio žinia – atsirado dailininko Adomo Varno paveikslas „Mindaugo karūnavimas”, kurį dailininkas tapė ne vienerius metus.

Taip, tikrai atsirado! Tad rugsėjo 20 d., sekmadienį, 3 val. p. p. visus norinčius pamatyti šį istorinį dailininko paveikslą ir išgirsti jo atsiradimo istoriją kviečiame į Čiurlionio galeriją Jaunimo centre. Atvykę į atsi-sveikinimą su prof. A. Varno darbu (po parodos paveikslas bus išsiųstas į Lietuvą) tuo pačiu padėkosime mecenatui Domui Adomaičiui, „Dirvos” redaktoriui Vytautui Radžiui, daugiau nei ketverius metus bandžiusiam atgauti paveikslą, ir visiems tiems, kurie prisidėjo, kad „Mindaugo karūnavimas” pasiektų Lietuvą (tikima, kad jis kabės Valdovų rūmuose).

Šiomet sukako 130 metų nuo prof. Adomo Varno gimimo (1879 m. sausio 1 d. Joniškėje, Lietuva). Š. m. liepos 19 d. sukako 30 metų nuo dailininko mirties (1979 m. liepos 19 d. Čikagoje, JAV). Deja, mūsų visų gėdai turime prisipažinti, kad dar taip neseniai tarp mūsų buvęs dailininkas net nebuvo prisimintas!

Adomas Varnas.

Vytauto Maželio nuotr.

Šiandien esame istorinio įvykio liudininkai. Ilgai nematytas paveikslas atsirado. Įdomus sutapimas – paveikslą atgavome mecenato Domo Adomaičio dėka, kuris prieš 30 metų buvo dailininko šimtmečio paminėjimo Rengimo komiteto pirmininku ir kuris pats neseniai gražiai pažymėjo savo šimtmetį.

Savo jubiliejaus paminėjime, kuris buvo suruoštas 1978 m. gruodžio 2 d. Lietuvių tautiniuose namuose Čikagoje, dailininkas kalbėjo: „Visagalio valia sulaukiau šios šventės. Gyvenime stengiausi atlikti žmogiškąją misiją savo tautai ir per ją visai žmonijai. Kaip man tai pavyko – spręskite patys...”

Šiandien, apžvelgdami menininko kūrybą, galime drąsiai pasakyti – A. Varnas paliko savo darbais ir kūryba ryškų pėdsaką lietuvių tautos kultūroje. Pasirinkęs laisvo menininko kelią „išsirinkęs, kas jo prigimčiai ir meniniam pasauliui buvo įtikima ir reikalinga” (V. K. Jonynas), A. Varnas liko ištikimas savo realistiniam piešiniui ir stiliui bei savo idealams. „Ne-

Dail. Adomo Varno šimtmečio paminėjimas Lietuvių tautiniuose namuose. Antras iš kairės A. Varnas, pirmas iš dešinės sėdi Domas Adomaitis, šios šventės Rengimo komiteto pirmininkas. V. Noreikos nuotr.

kyla abejonės, kad šiam savitam meno pasauliui susiformuoti dailininkui nemaža reikšmės galėjo turėti ir lietuvių liaudies meno pažinimas bei vertinimas. Mūsų liaudies meno formų paprastumas ir kartu didingumas vedė Adomą Varną prie kūrinių forminio susintetinio ir kartu savojų ‘aš’ suformavimo. Kur ši savos tautos meno įtaka dailininko buvo daugiau išryškinta, ten šiandien jis mūsų akyse iškyla su didingesniu kūrybišku kraichiu.” (V. K. Jonynas, „Aidai”. 1955 m.).

Dailininkas tapytojas, grafikas, fotografas, liaudies meno rinkėjas, propaguotojas ir puoselėtojas, dailės pedagogas, scenografas. Sukūrė apie 1,280 aliejinės tapybos darbų, iš jų 170 portretų, 1,090 peizažų, apie 470 grafikos darbų (lt.wikipedia.org duomenys). O kur dar kiti darbai – straipsniai meno klausimais, pašto ženklų, litų banknotų projektų kūrimas, grafologinių ekspertizių atlikimas, dviejų dalių albumo „Lietuvos kryžiai” išleidimas, fotografavimas, knygų iliustravimas.

Visą savo gyvenimą A. Varnas neapleido kūrybos. Net skaudžiai išgyvenęs tėvynės praradimą jis surado savyje jėgų prasmingai gyventi ir kurti.

1949 m. A. Varnas, dar nespėjęs „gerai apšilti kojų” Amerikoje, gauna didžiulį užsakymą – nutapyti paveikslą „Mindaugo karūnavimas” (kai kuriuose šaltiniuose rašoma „Mindaugo vainikavimas”). Šio paveikslo atsiradimo „kaltininku” reikėtų laikyti kunigą, visuomenės veikėją Anicetą Linkų (1887 m. balandžio 17 d. Subačiuje, Lietuva – 1962 m. rugpjūčio 13 d. Čikagoje, JAV). Manoma, kad buvęs Šv. Kryžiaus Čikagoje parapijos klebonas kun. A. Linkus šį paveikslą užsakė Mindaugo krikšto 700 metų sukakčiai (1953 metais) paminėti. (Pirminė idėja priklausė prelatui Pranciškui Mykolui Jurui, A. Linkus buvo šio darbo mecenatas).

Dailininkas, nebodamas savo garbaus amžiaus (tuo metu dailininkui jau buvo 70!), imasi šio darbo. Istorinių paveikslų tapymas reikalauja iš dailininko ne tik daugybės laiko, gero piešimo, komponavimo, bet ir tikslaus istorinio dokumentavimo. Ar užteks garbaus amžiaus dailininkui jėgų tai padaryti? Šiandien akivaizdžiai matome, kad dailininkas

A. Varnas su šia užduotimi puikiai susidorėjo.

Darbas užtruko ne vienerius metus. Daug laiko užėmė susirašinėjimas su to meto istorikais Zenonu Ivinskiu, tuo metu studijavusiu Romoje Vatikano archyvą ir Adolfu Šapoka, Paryžiuje dirbusia muziejininke J. Deveike.

A. Varnas studijavo iliustracijas, graviūras iš viduramžių, „pasidirbino keliasdešimt 15–20 cm aukščio ‘figūrų’ muliažų, rengė jas ‘mantijomis’, grupavo, kūrė neryškiai vaizduotėje regimą kompoziciją, piešė atskiras figūras ir jų grupes, padarė du didelius eskizus – vienas pieštuku, kitas aliejiniais dažais” (Zita Žemaitytė „Adomas Varnas” „Baltos lankos”. 1998 m.).

Darbas, pareikalavęs milžiniškų autoriaus pastangų ir jėgų (drobėje pavaizduotos net 67 figūros), užtruko beveik ketverius metus. Vaizduojančiame XIII amžiaus įvykį paveiksle A. Varnas nutapė ir XIX–XX amžiaus Lietuvos kultūros veikėjus. Gerai išsižiūrėję tarp karūnavimo svečių matome Antaną Strazdelį, Vincą Kudirką, Joną Basanavičių, Antaną Zmuidzinavičių ir kitus žymius Lietuvos žmones. Savo darbe dailininkas tarsis sujungė praeitį su dabartimi. Nėra jokios abejonės, A. Varno „Mindaugo karūnavimas” – iškiliausias dailininko kūrinys.

„Šioje kompozicijoje Adomas Varnas nekeičia savo stilistinio veido,

o eina jam žinoma ir pamėgta stilistine linkme. Jis formą ir toliau respektuoja, kad šviesa ir šešėlis duotų erdvės konkretumą bei dokumentališkumo išpūdį. Dalyvių veidai ir čia nepraranda savo dekoratyvumo, o piešinys neretai talkininkauja paabrėžti formai. Tai ryškiai matyti centrinės Mindaugo karūnavimo scenos figūrų veiduose. Nekyla dvejonų, kad A. Varnas dėjo milžiniškų pastangų šią istorinę sceną priartinti prie realybės. Gražiai išstudijuoti istoriniai kostiumai, o visa lietuviškos architektūros aplinka nedvejotinai nukelia kūrinių į savus namus. Jei visos figūros yra daugiau sukonkretintos, tai pastato sienos, kairinė šviesa ir grindų kilimas skęsta žalsvai melsvų bei rausvų spalvų žaidime – spalvų, kurios daug laisviau šeiminkauja, aiškiai nustumdamos piešinį ir formą į antraeilę paskirtį. Atrodo, kad A. Varnas, tapydamas sceną, kur Mindaugui uždedama popiežiaus siųsta karaliaus karūna, šiuo darbu vainikavo pats save, kaip istorinių siužetų tapytojas”, – taikliai pastebėjo Vytautas Kazimieras Jonynas „Aiduose” (1955 m. kovo mėn.).

Šiomet švenčiame Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį. Kas žino, gal būt pats A. Varnas, žvelgdamas į mus iš aukštybių, panorą Lietuvai ir visiems mums padaryti dovaną – gražinti paveikslą Lietuvai. Kaip ten bebūtų, džiaugiamės tuo. Geresnės dovanos nesugalvosi.

Vytautas Radzius papasakos apie Adomo Varno paveikslo atsiradimą.

Laimos Apanavičienės nuotr.

SUOMIJA

Pagerbas LR garbės konsulo atminimas, atidaryta Baltijos keliui skirta paroda

Baigdamas viešnagę Suomijoje ministras pirmininkas Andrius Kubilius Helsinkyje atidarė paminklinę lentą ant namo, kuriame 1925–1940 metais veikė Lietuvos Respublikos konsulas, vadovaujamas garbės generalinio konsulo dr. Ragnar Öller.

R. Öller buvo neeilinė asmenybė, pasišventęs Lietuvos ir Suomijos santykių kūrėjas, nenutraukęs savo veiklos ir garsinės Lietuvos vardą net ir tuomet, kai Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, mūsų šalies diplomatinė atstovybė Helsinkyje buvo uždaryta.

Atidengdamas paminklinę lentą A. Kubilius pažymėjo, kad R. Öller veikla šiandien liudija, kaip daug politikoje, tarptautiniuose santykiuose priklauso ne tik nuo stiprių insti-

tucijų, bet ir nuo konkrečių žmonių širdingo pasišventimo pasirinktai tarnybai.

Ministras pirmininkas Helsinkio rotušėje atidarė parodą „Žinia pasauliui: Baltijos kelias. Po 20 metų“. Dokumentų, fotografijų, vaizdo įrašų paroda atskleidžia genezę ir mastą didžiausio pasaulio istorijoje taikaus susibūrimo, kurio metu Baltijos šalių žmonės priminė visam pasauliui, kokios svarbios vertybės yra demokratija, laisvė ir žmonių solidarumas.

Šios parodos atidaryme taip pat dalyvavo Helsinkio meras Jussi Pajunen, Lietuvos ambasadorė Suomijoje Halina Kobeckaitė, gausiai susirinkę Helsinkio gyventojai ir Lietuvių Bendruomenės Suomijoje atstovai.

Lietuviams.com

ESTIJA

Estijos savivaldos rinkimuose dalyvaus 3 lietuviai

Estijos vietos valdžios rinkimuose kitą mėnesį mandato ketina siekti trys Lietuvos piliečiai. Anot Estijos nacionalinės rinkimų komisijos, iš viso savivaldos rinkimuose spalio 18 dieną kandidatuoja 21 užsienio valstybės pilietis. Be trijų lietuvių, rinkimuose dalyvaus 8 suomiai, 3 vokie-

čiai, 2 švedai, po vieną daną, britą, olandą, latvį ir airį.

2005 metų savivaldos rinkimuose Estijoje Lietuvos pilietė Danguolė Tamberg buvo išrinkta į šiaurės vakaruose esančio Noarootsi savivaldybę. Ji atstovavo Centro partijai.

BNS

Margumynai

Dėl neskanaus maisto lėktuve kaltas aukštis

Visi oro keleiviai mėgsta niurnėti apie maistą lėktuve. Nesvarbu, ar tai būtų „guminė“ vištiena, ar kartono skonio žuvis ar kitas sunkiai kramtomas patiekalas. Tačiau tyrimai parodė, jog dėl nevykusio maisto salone reikia kaltinti ne virėją, bet aukštį ir kūno dehidrataciją.

Nustatyta, jog dideliame aukštyje mūsų skonio receptoriai praranda jautrumą dėl žemos santykinės oro drėgmės bei aukšto atmosferos slėgio. Kad sudirgintų gomurį, maistas tokiam aukštyje privalo būti aitresnis.

Lėktuvo valgiaraščio planavimas didžiausioms oro linijoms neretai sukelia nemažai rūpesčių. Ypač toms, kurios turi daug nuolatinių verslo klasės skraidytojų bei siekia patenkinti jų skonį. „Kalbant paprastai, maistas ore privalo būti aštresnis nei ant žemės“, – teigė daug metų šią sritį tyrinėjanti mokslininkė Peter Jones. „Pavyzdžiui, dauguma oro linijų atstovų naują vyną pirmiausia patys ragauja ore, o tik po to jį pristato keleiviams. Savybė keisti skonį ypač būdinga raudonajam vynui“, – žurnalistams sakė mokslininkė.

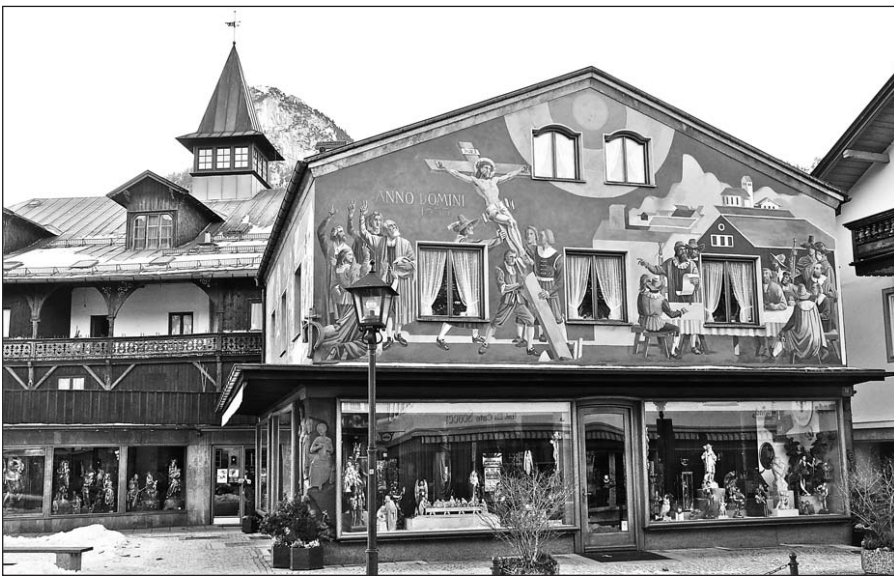
Kai kurios oro bendrovės lėktuve net įsigudrina įrengti sandarią patalpą, atkartojančią žemesnį spaudimą ir aukštesnę drėgmę. Paskutiniai du veiksniai yra atsakingi už skrydžio metu kylančią keleivių dehidra-

taciją ir troškulį. Todėl nepatariama skrendant krimsti sūrius užkandžius – tai tik dar labiau troškina. „Skrydžio metu aš patarčiau gerti daug vandens. Tik taip galima neutralizuoti dehidrataciją. Reiktų nepamiršti, kad ji ne tik sukelia troškulį, bet ir sulėtina virškinimą“, – sakė Jones.

Didėjant sveiko maisto paklausai, neatsilikti stengiasi ir oro linijos. Jos keleiviams pradėjo siūlyti daug lengvesnius nei įprasta mėsos ir žuvies patiekalus. „Skrydis iš vėžių išmuša ne tik organizmo laikrodį, bet ir sujaukia virškinimo procesus. Todėl į kelionę besiruošiantiems žmonėms patarčiau vartoti tik neriebų, greitai virškinamą maistą“, – patirtimi dalijosi britų nutritologė Hannah Theobald. „Lėktuve keleiviams patartina užsisakinėti tik nekaloringą maistą. O jei alkis vis tiek nepalieka – užkandžiauti obuoliais ir bananais, kurie neapsunkins virškinimo trakto“, – teigė nutritologė.

Paskutiniame rinkos tyrime „Skytrax“ (prestižinius oro linijų apdovanojimus organizuojanti kompanija – balsas.lt) nustatė „geriausiai maitinančias“ oro linijas. Verslo klasėje pirmą vietą užėmė Jungtinių Arabų Emyratų „Etihad Airways“, ekonominėje – pietų korėjiečių „Asiana Airlines“.

CNN, Balsas.lt

Oberammergau miestelis.

Užsispyrę bavarai sergsti šimtametes tradicijas

Kas dešimt metų daugiau nei 2,000 žmonių mažame Bavarijos Oberammergau miestelyje stato šimtametes tradicijas išsaugojusį biblinį vaidinimą.

„Jėzus yra geras mano draugas. Mes kažkada Jeruzalėje dalijomės vienu kambariu“, – tokius žodžius taria vešliais plaukais, ūsais ir barzda apžėlęs festivalio dalyvis Karsten Lück. „Sunkiausia yra vaidinti Judą. Aš bandau pavaizduoti, jog prieš išduodamas Jėzų jis buvo geras jo draugas“, – priduria vyras.

Tikrame gyvenime Lück yra geras „Jėzaus“ bičiulis. Juk jie kartu užaugo šiame per valandą kelio nuo Miuncheno nutolusiame kaime. Kaimelyje šiomis dienomis lengva atsekti visus, besiruošiančius spektakliui. Iš pakampių išnyra barzdoti padavėjai ir paštininkai, retsykliais šypтели ūsuoti pardavėjai ir viešbučių šeimininkai. Scenoje neleidžiama dėvėti perukų ar priklijuojamų barzdų. Todėl kažkada vyrai juos pradėdavo auginti likus penkiolikai mėnesių iki pasirodymo. Vokietijos policija kaimo vyrams negali pritaikyti taisyklės būti „švariai nusiskutusiems“. Juk ji nėra tokia sena kaip pats renginys pavadinimu „Kristaus Kančių spektaklis“.

„Kristaus Kančių spektaklis“ pirmą kartą surengtas dar 1634-aisiais metais. Tada į kaimelį atsilinko maras, o jo gyventojai, idant atbaidytų juodąją giltinę, prisiekė vaidinti „Jėzaus kančią, mirtį ir prisikėlimą“ kiekvieną dešimtmetį. Kaimas išgyveno, o pažadas tęsiamas iki šiol.

Visas pasirodymas – beribių bendruomenės pastangų vaisius. „Tik tiems, kurie gimė Oberammergau arba čia gyveno 20 metų yra leidžiama vaidinti“, – aiškina gidė Marija. „Masinės spektaklio scenos yra milžiniškos. Vienu metu scenoje po atviru dangumi pasirodo apie 900 žmonių“, – priduria ji.

Persirengimo kambariuose virš kiekvieno rūbų pakabučio užlipintas lapelis su pavarde. Vienas iš jų skelbia, jog čia persirenginėja Feldmeiersų šeimyna, kitas jų priklauso Stanekams. Neretai keturios vienos kaimo šeimos kartos dalyvauja pasirodyme.

„Tik Jėzaus persirengimo kambaryje rasite kriauklę“, – prasitaria gidė. Jos reikia nusiplauti „kraujui“ po nukryžiovimo. Nors kraujas yra dirbtinis, visa kita – tikra ir autentiška. Romos kareivių ietys ir šarvai yra pagaminami vietinėje kalvėje, o paėmus erškėčių vainiką jauti, kaip dygia spygliai.

Tradicijos Bavarijoje reiškia daug ką, bet pats spektaklis nėra šventas ir noliečiamas. Amžių bėgyje aktoriams buvo pagaminti nauji kostiumai ir dekoracijos. Dėl antisemitizmo kritikuotas XIX a. pjesės tekstas – pakeistas. Be to, pasirodymui pridėta daugiau muzikos.

Choras ir šešiasdešimtys žmonių orkestras yra esminė pasirodymo dalis. Visi muzikantai, kaip ir aktoriai, privalo būti gimę Oberammergau. 5 tūkst. gyventojų miesteliui tai išties nelengvas iššūkis. „Bet kuris viltį teikiantis vaikas yra vedamas į muzikos pamokas. Kaimas turi puikius mišrius, merginų ir vaikinų chorais, didžiuojasi gera orkestro sale“, – problemos sprendimo būdą atskleidžia vienas dalyvis.

XXI amžiuje žmonių pasišventimu pastatyti daug laiko, jėgų ir lėšų atimanti renginį Dievo garbei negalima nesižavėti. Repeticijos ateinančiam „Kristaus Kančių spektakliui“ bus tęsiamos per visą žiemą, nepriklausomai nuo oro. Nuo gegužės iki spalio prasidėjus sezonui per savaitę bus vaidinama penkis kartus. Nors dauguma kalbančių personažų turi antrininką, visi aktoriai į repeticijas privalės atvykti minučių tikslumu. O kol pusė gyventojų dalyvaus spektaklyje, kita pusė vis tiek turės miestelį valdyti.

„Kristaus Kančių spektaklis“ yra pats tikriausias anachronizmas. Pasilinksminimo parkų ir žvaigždėmis nusėtų roko koncertų eroje, užsispyrimas tęsti protėvių duotą pažadą yra pasigėrėtinas.

„The Telegraph“, Balsas.lt

PSICHOLOGINĖS PAGALBOS LINIJA

Skambinti tel.: 1-866-438-7400

pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 6 val. v. iki 10 val. v.

◆**Rugsėjo 18 d., penktadienį,** Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje įvyks renginys, skirtas PLB Lituanistikos katedros University of Illinois at Chicago 25-erių metų sukakčiai paminėti, ir parodos atidarymas. Pradžią 7:30 val. v.

◆**Lietuvių evangelikų ir liuteronų** Tėviškos parapijos taryba rugsėjo 20 d., sekmadienį, visus maloniai kviečia į gegužinę, kuri vyks St. James bažnyčioje, 5129 S. Wolf Rd., Western Springs, IL 60558, sodelyje. 11:30 val. r. pamaldos. Po jų prasidėsianti gegužinė tęsis iki 5 val. p. p. Kviečiame visus pabūti kartu. Tel. pasiteiravimui: 708-567-9044 (kun. Liudas Miliuskas).

◆**Jaunimo centro valdyba rugsėjo** 20 d., sekmadienį, po pamaldų Jėzuitų koplyčioje visus maloniai kviečia į JC kavinę, kur bus rodomas naujas filmas apie Latviją, Baltijos kelio dalyvę. Karštais patiekalais vaišins „Kunigaikščių užėja“.

◆**LB Lemonto Socialinių reikalų** skyrius kviečia š. m. rugsėjo 22 d., antradienį, nuo 11 val. r. iki 2 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, Lemonte, pasiskiepyti nuo plaučių uždegimo ir gripo (Pneumonia ir Flue shots). Primename, kad būtina turėti „Medicare“ kortelę.

◆**Prasidėjo savipagalbos grupės** esantiems ant skyrybų slenkščio. Aštuonių savaikių programoje talkins psichologė ir dvasininkas. Sudarytos 2 grupės. Viena grupė jau nuo rugsėjo 10 d., kiekvieną ketvirtadienį 6:30 val. v. renkasi Oak Lawn, Ziono parapijos patalpose (9000 S. Menard, tel. 708-422-1433). Kita grupė PLC, Lemont, darbą pradeda nuo rugsėjo 30 d. Užsiėmimai vyks trečiadieniais 7 val. v. Užsiregistruoti galima Palaimintojo J. Matulaičio misijos tel.: 630-257-5613.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**Lithuanian Mercy Lift (LML)** rugsėjo 27 d. nuo 10 val. r. iki 5 val. p. p. (EST) ruošia labdaros sekmadienį („Spa Day“) Gitanos Puskunigis „Revive Spa“ salone, New Buffalo, MI. Visos pajamos bus skirtos kasmetinei mamogramos programai Lietuvoje paremti. Daugiau sužinosite apsilankę tinklalapyje www.therevivespa.com. Užsakymai priimami tel.: 269-469-9111, arba el. paštu: therevivespa@hotmail.com. Bus vaišės ir vyno ragavimas. Papildoma informacija: www.facebook.com arba www.mercylift.com.

◆**Lietuvos Vyčių kuopa 82, Gary, IN,** rugsėjo 27 d., sekmadienį, ruošia kasmetinę – 12-ąją – gegužinę. Gegužinė vyks VFW Post 1563 patalpose, 6880 Hendricks St., Merrillville, IN 46410. 12:30 val. p. p. šv. Mišias koncelebruos prelatas Ignas Urbonas ir kun. Jonas Kuzinskas. Po Mišių Jūsų laukia skanus lietuviškas kugelis ir linksma muzika (Rimas Pumputis). Tel. pasiteiravimui: 219-884-2220 (Joanna Rudzevicius) arba 219-322-4533 (Bitutė Vilutienė).

◆**Lapkričio 7-8 dienomis Philadelphia** Lietuvių namų metinė mugė. Kviečiame ruoštis dalyvauti lietuviško krupniko konkurse. Daugiau sužinoti apie šį konkursą ir užsiregistruoti galite el. paštu: Ewashofsky@verizon.net (Estera Bendžiūtė-Washofsky).

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Maironio lituanistinė mokykla švenčia savo 50-metį

Rugsėjo 19 d. mokykloje vyks mokinių koncertas.
Rugsėjo 26 d. Jaunimo rūmuose, Pasaulio lietuvių centre 6 val. v. prasidės iškilmingas pokylis.
Tel. pasiteiravimui: 708-424-8605 (Regina Saulienė).

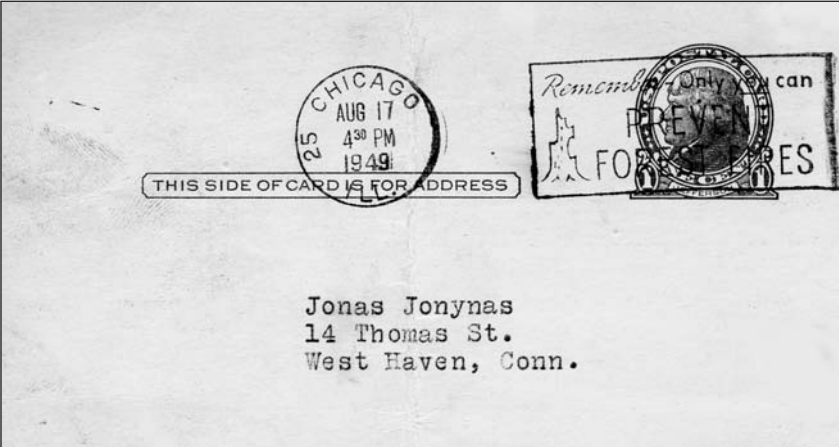
Jau ne pirmus metus Maironio lituanistinėje mokykloje dirba mokytojos Vilija Staškevičienė (kairėje) ir Marija Ališauskienė.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Sveikiname „Draugą“ su 100 metų Jubiliejumi. Valio! Dirbkite ir gyvuokite dar 100 ir daugiau metų.
Mes su „Draugu“ drauguojame jau 60 metų ir toliau tęsime tą draugystę.
Sėkmės visuose Jūsų darbuose.

Angelė ir Jonas Jonynai

Jonynai atsiuntė 1949 metų „Draugo“ administracijos jam atsiųstą padėką už pratęstą prenumeratą.

“DRAUGAS”
2334 S. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

GERBIAMASIS:

Šiuo pranešame, kad Tamstos pasiūstus \$2.00 už „Draugo“ prenumeratą gavome. Dabar už dienraštį būsi užsimokėjęs iki 19... m. lapk. mėn. 19... d. 1s

Už prenumeratą nuoširdžiai dėkojame ir tikimės, kad Tamsta „Draugu“ būsi patenkintas ir patarsis jį išsirašyti taip pat savo kaimynams.

Su pagarba

“DRAUGO” ADMINISTRACIJA

Norint keisti adresą, reikia pridėti ir senąjį.

Vaclovas ir Margarita Momkai, visuomenininkai ir lietuviškų darbų rėmėjai, vieni iš pirmųjų įsigijo 11 bilietų į „Draugo“ pokylį. Pokylio rengimo komitetas nuoširdžiai dėkoja už dėmesį „Draugui“.

Grazina Liautaud, gyvenanti Chicago, IL, tapo „Draugo“ garbės prenumeratorė. Šią skaitytoją „Draugas“ lankys dar vienerius metus. Nuoširdžiai dėkojame už tai, kad mus skaitote. Sveikiname tapus garbės prenumeratorė.

Marija Ruseckienė (4 iš kairės) š. m. rugpjūčio 30 d. atsisveikino su Marquette Park visuomene Čikagoje, kur ji eilę metų buvo aktyvi Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos narė. Retkarčiais suruošdavo gėlių žiedų paveikslų parodas, priklausė chorui, Marijos legionui, buvo nuolatinė Dievo žodžio skaitytoja šv. Mišiose, iškaliai skaitanti ir ypatingomis progomis, kaip minėjimuose, o taip pat kartu su kun. Kęstučiu Trimaku iš jo evangelinių mąstymų rinkinio „Ieškančiojo pėdsakai“. Dėkojo jai parapijos klebonas kun. Antanas Markus, kun. Kęstutis Trimakas ir gausus su ja atsisveikinti į salę atėjusių parapijiečių būrys. Rugpjūčio 31 d. Marija išskrido į Lietuvą. Zigmo Degučio nuotr.

Dėmesio! Dėmesio!

Bilietus į „Draugo“ 100 metų sukakčiai skirtą pokylį Willowbrook pokylių salėje š. m. spalio 17 d., šeštadienį, jau galime nusipirkti ir internetu per saugią „Paypal“ sistemą, atsiskaitant su kreditine kortele. Daugiau informacijos rasite „Draugo“ svetainėje adresu:

www.draugas.org

Administracija